

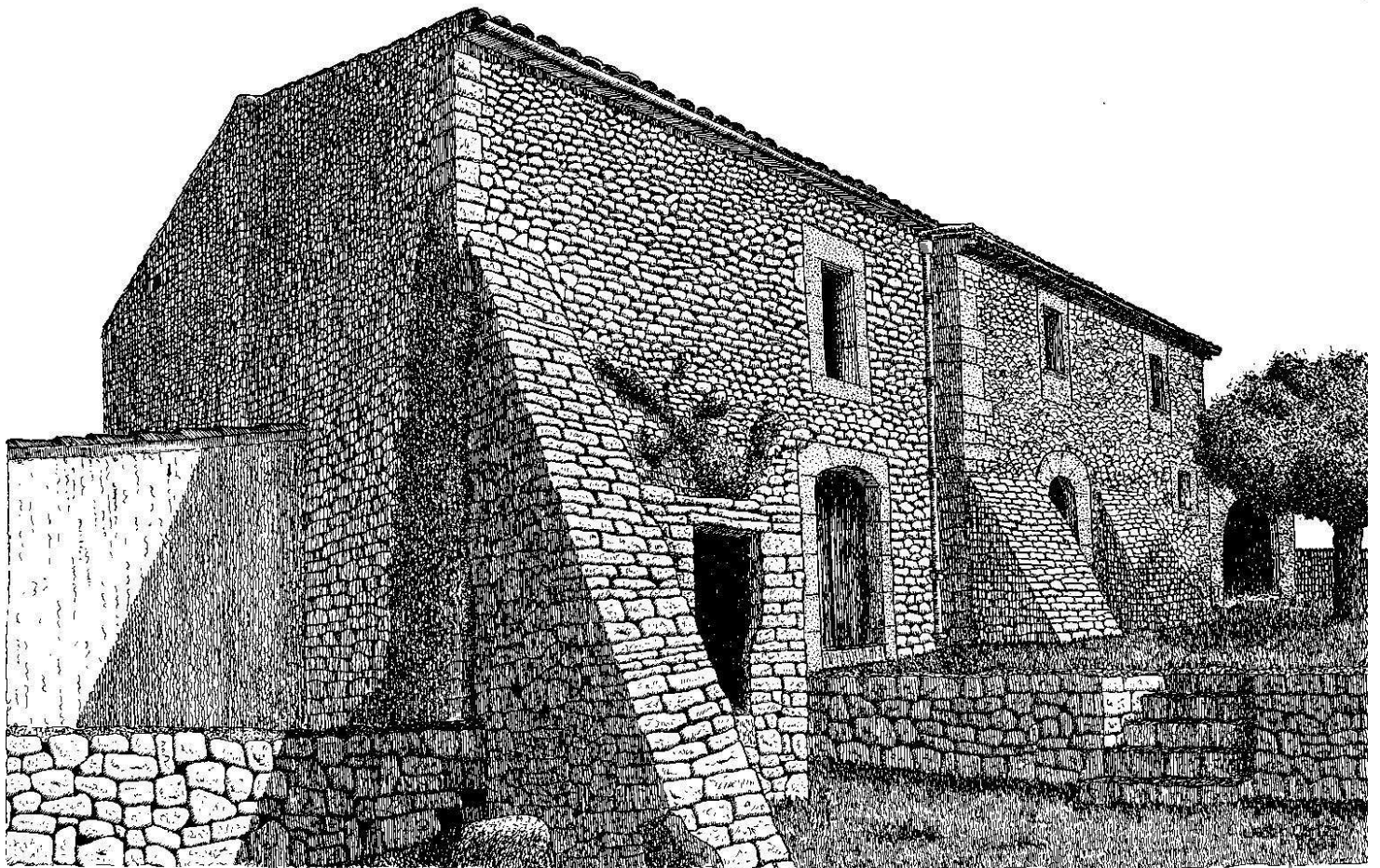
flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Març del 2008 * núm. 357

En aquest número:

- * **Els resultats a Sant Llorenç de les passades eleccions generals**
- * **El testimoni de la vida del Ressuscitat comença en femení**
- * **Cop de mà de la Conferència Episcopal espanyola**
- * **Els estrangers a Sant Llorenç**
- * **Entrevista amb l'amo en Biel *Petit*, podador i empeltador**
- * **Creadors de riquesa**
- * **Les marededéus romàniques**
- * **Els Trescadors van a Cabrera i al puig de Galileu**
- * **Allò que amaguen els historiadors oficials sobre la bandera de Mallorca**
- * **Bikka la yengua eppañola!**
- * **Setmana intercultural a l'escola**
- * **El Cardassar obre la porta a l'esperança**
- * **Les seccions fixes habituals**

Son Roca

Els resultats electorals

Encara que l'Editorial d'aquest mes pugui resultar repetitiu en relació a la d'altres anys, consideram que no ens queda més remei que comentar els resultats a Sant Llorenç de les eleccions generals del mes passat, resultats que podeu consultar a la pàgina següent d'aquesta mateixa revista.

El primer que crida l'atenció és l'espectacular pujada del PSOE -sobretot a la zona costanera-, que en vuit anys ha passat del 21'48% al 38'43% dels vots, retallant la distància de percentatge amb el PP des de 34'54 fins a només 7'93; si continua la mateixa tendència, a les vinents eleccions generals ja l'haurà superat. Segons la nostra opinió, aquests bons resultats són deguts bàsicament a tres factors: el vot útil, que ha jugat a favor dels socialistes, en bona part per evitar la pujada dels conservadors; la imatge tranquil·la de Zapatero en front de la crispada de Rajoy; i l'augment de la població immigrant, que s'ha decantat majoritàriament per la formació d'esquerres.

També resulta destacable la caiguda en picat dels nacionalistes, una caiguda que parteix de 1993 i no s'ha aturat en cap de les eleccions generals, passant d'un recolzament del 23'16% fins al 9'69% (per a les eleccions de 1993, 1996, 2000 i 2004 hem sumat els vots d'UM i del PSM). Aquest descens continuat deixa ben clar que a Sant Llorenç és de cada vegada més escàs el sentiment nacionalista, propiciat també pel vot útil i per la poca presència que tenen les dues formacions dins el panorama polític llorençí del dia a dia, que ha fet que ni tan sols els hagi votat la majoria dels seus propis seguidors.

A Sant Llorenç, per tant, ha passat el mateix que a la resta de l'Estat espanyol, on dos partits han destacat molt partdamunt dels altres, deixant els petits només com un reste testimonial condemnat a desaparèixer del mapa polític, sobretot a les eleccions generals.

Un altre fet constatable és l'alta participació de votants, similar a la del 2004, i també un fet que corrobora les prediccions de les enquestes: la major distància entre el PP i el PSOE fou l'any 2000, quan precisament la participació fou la més baixa de la història, la qual cosa evidencia que els votants conservadors són més fidels que els socialistes, que si no detecten un motiu poderós per anar a votar s'estimen més quedar a caseva i opten per l'abstenció.

El que sí resulta una novetat és que aquesta vegada tant a Sant Llorenç, com a la Comunitat Autònoma com a l'Estat tenim un govern progressista, el que pot propiciar que arribin més ajudes per part de les institucions. Confiam en què sigui així i puguem dur a terme una bona part dels projectes que quedaren pendents a l'anterior legislatura.

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecard@premsaforana.cat

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Març del 2008 - Número 357

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció:

Felip Forteza

Antònia Galmés

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	Son Roca	Portada
	Resultats electorals	3
	Espipellades	13
	Tal dia com avui	15
	Les marededéus...	16
	Crònica informal	32
Jeroni Llambias	El testimoni sobre la...	4
Ignasi Umbert	La Conferència Episcopal	5
	La Passió	19
Guillem Pont	Cabrera	6
Josep Rullan	El puig de Galileu	7
Joan Lull	Els estrangers a S. Ll.	8
Galmés/Martínez	L'amo en Biel Petit	10
Pau Quina	Creadors de riquesa	14
	Esports	26
Ramon Rosselló	Història	18
Correu-e	Bikka la yungua...	20
L'escola	Setmana intercultural	22
Medi ambient	Planícia i aigua	24
Nicolau/Simonet	Demografia	25
Clàudia Umbert	Cardassar	27
Crom el Nòrdic	Filosofia	28
Margalida Fiol	Pàgina infantil	29
Joan Roig	Tertúlia de cafè	30
Xesc Umbert	El temps	31
Bel Nicolau	Comptabilitat	
	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

Congrés dels Diputats

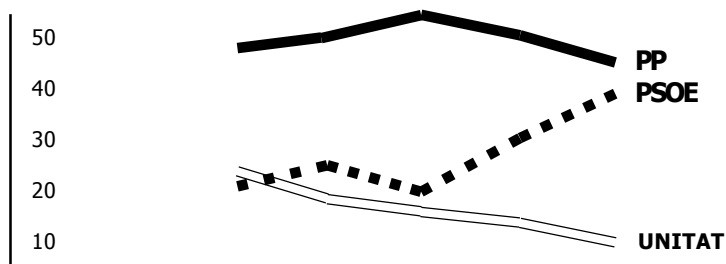
	Sant Llorenç	Son Carrió	Costa	TOTAL	%	2004	
						vots	%
PP	892	249	356	1497	46'36	-85	50'14
PSOE	521	221	499	1241	38'43	+276	30'59
UNITAT	246	35	32	313	9'69	-186	15'82
Altres	62	27	46	135	4'17	+101	1'08
Blancs	30	8	5	43	1'32	-9	1'65
Nuls	17	4	14	35	1'07	+12	0'73
TOTAL	1768	544	952	3264			

Senat

		Sant Llorenç	Son Carrió	Costa	Total
PP	Juan Fageda	858	238	323	1419
	Juana Xamena	833	233	299	1365
PSOE	Javier Ramis	504	217	472	1193
	Francesca Servera	465	200	441	1106
UNITAT	Helena Inglada	239	32	36	307
	Jaume Sansó	210	30	37	277
EU-EV	Manuel Gómez	46	14	45	105
	Emylse Mas	35	11	29	75

Evolució dels percentatges

	1993	1996	2000	2004	2008
PP	48'98	49'84	56'02	50'14	46'36
PSOE	20'79	25'12	21'48	30'59	38'43
UNITAT	23'16	19'11	16'23	15'82	9'69

Votants

1977	76'87
1979	62'79
1982	74'69
1986	69'65
1989	64'24
1996	75'76
2000	61'92
2004	69'82
2008	69'14

El testimoni sobre la vida del Ressuscitat comença en femení

L'Evangeli parla de tres dones, Maria Magdalena, Maria, mare de Jaume, i Salomé com a primeres testimonis de la Vida del Ressuscitat.

Una anècdota alegre que té com a protagonistes unes dones, que estimaven Jesús apassionadament i que l'havien servit i seguit fins els mateixos peus de la creu, i que empeses per la tendresa i el desig d'estar amb el seu estimat acudeixen de bon matí al sepulcre per ungir el seu cos. Elles, que com a dones pertanyien al nucli més humil i poc considerat de la societat, amb Jesús havien trobat un nou sentit de vida, havien trobat qui les reconeixia com a persones del tot i qui els estimava i valorava amb tota la seva dignitat i llibertat de persones. En Jesús, aquestes dones, havien trobat qui a la fi les feia viure i experimentar del tot el seu ésser persones. Aposta, elles, davant el sepulcre s'adonen que no han de cercar Jesús dins la tomba, perquè el que acaben de viure no és una història tràgica de mort, sinó que el que han viscut i estan vivint és una autèntica història d'amor. La Història de l'amor de Déu que els ha transformat i canviat radicalment. I que fins llavor no havien pogut descobrir tan clarament perquè molts de condicionaments socials, culturals i religiosos del seu temps els ho impedia.

Aquestes bones deixebles de Jesús s'han sentit alliberades per Ell, plenes de fe i d'amor, vencen la seva por i la seva submissió i se'n van de presa cap als deixebles, perquè tenen moltes coses que dir i que comunicar, i sobretot saben que queda molt per fer per alliberar les persones, per renovar la societat i per canviar les estructures opressores que ens mantenen mig adormits i

incapaços de fer el que hem de fer.

Si als primers capítols del Gènesi dóna la impressió que la dona queda mal parada i que té la culpa de tots els mals, en els texts de resurrecció de Jesús succeeix tot el contrari. Són els apòstols els qui tarden més en comprendre, creure i canviar; des de la seva situació dominant com a homes, havien imaginat un Jesús Rei i Poderós i, de tot d'una, davant la mort cruenta de Jesús només veuen fracàs. Ha de passar més temps perquè el seu orgull i frustració els deixi veure Jesús amb uns ulls i un cor nou. Els ulls i el cor de la fe i de l'amor. Només Pere, que ja havia sofert una bona humiliació en el moment de les negacions, es cura en salut, va al sepulcre i es mostra sorprès. Els altres van dient que a aquelles dones "el cap els hi vola".

L'experiència d'aquestes dones, primeres i autèntiques deixebles de Jesús i primers testimonis de la Resurrecció de Jesús, i l'experiència dels apòstols en un segon moment, quan obrin els ulls i escolten la veu del cor, és la mateixa experiència de qualsevol persona que, necessitada de qualche cosa més dins la vida, té la sort de trobar-se amb una comunitat creient i sincera que li sap comunicar la novetat de Jesús tal com l'evangeli l'anuncia: un Jesús lliure davant els condicionaments del seu temps i un Jesús gratuït que només cerca comunicar a tots l'amor de Déu i con-

vidar tothom a entrar dins aquesta mateixa dinàmica de llibertat i d'estimació. Un camí que compromet i exigeix molt, però un camí que omple per dedins perquè sentis com et fa viure totes les teves possibilitats i capacitats i et va donar la mida com a persona sense reservar-te res.

Aquestes setmanes de Pasqua ens conviden a ser com aquelles dones, que des de la seva limitació i necessitat senten ben endins que estan en les bones mans d'un Déu que en Jesús els ha mostrat com les estima, valora i confia en elles. I que això les fa superar por, timideses i les fa jugar-se del tot el que són i poden. També els deixebles homes, a poc a poc, superen les faltes seguretats de poder i d'interessos creats, i en boca dels deixebles de Jesús afirmen: "Hem sentit com feia tornar tendre el nostre cor i l'escalfava del seu amor. És vera. El Senyor ens fa viure".

Aquestes setmanes de Pasqua ens conviden a sentir com una veu interior que diu: "Déu vos guard. No tingueu por. Anau a la vostra vida de cada dia, des de la seguretat que estau en bones mans. Prova de viure el que heu vist en mi a l'evangeli, i dins aquesta experiència em trobareu i em sentireu amb vosaltres. Salut!

Jeroni Llambias Vidal

*Joieria
Femenias*

*llistes de noces
objectes de regal*

Rector Pasqual, 8 - Sant Llorenç

Cop de mà de la Conferència Episcopal Espanyola: retorn a la intransigència de l'Església Catòlica

Ignasi Umbert

El passat 4 de març, la Conferència Episcopal Espanyola, a la seva reunió, va elegir com a nou president un dels més dretans cardenals de l'església espanyola. Fins aquí sembla tot molt bé, però si un analitza aquesta elecció pausadament s'adona del que això suposa: una girada clara cap a postures totalment dretanes, seguint l'estela del Papa Benet XVI. Una mala notícia per a tots els que encara creuen a una església que sempre cerca jaç prop del poder, si aquest li permet fer el que ella vol.

A l'anterior elecció hi va haver una sorpresa i el cardenal Rouco Varela, Cardenal i Arquebisbe de Madrid, que ja volia presentar-se per tercera vegada a l'elecció, rompent una norma tradicional no escrita de només presentar-se a un segon mandat, va ésser derrotat de manera inesperada pel bisbe moderat de Bilbao, Ricardo Blázquez. Això no havia passat cap vegada d'ençà que Pau VI va instituir aquesta norma que el bisbes i cardenals de cada país es constituïssin en col·legis o conferències a fi que, de comú acord i entre tots, marquessin la política a dur endavant dins cada seu episcopal. Fins aquí sembla que tot està bé; els bisbes, igual que altres col·lectius, tenen dret a constituir-se de la manera que creguin oportú. El problema és que a la pràctica les seves decisions afecten no tan sols els creients, sinó també els qui no ho són. Tampoc no es poden admetre les contínues intromissions a les decisions polítiques dels governs de torn, com han estat fent sempre, i la prova són les sortides al carrer aquest darrer any de l'imprescindible cardenal Antonio María Rouco Varela, qui, amb fam de poder, és capaç

de dir qualsevol burrada, seguit dels seus acòlits o companys de viatge, els cardenals Cañizares i el valencià García Gascó, o el secretari de la Conferència, Martínez Camino, entre d'altres. Per a mi, aquesta elecció, a més de fer tornar enrere l'Església, és un acte de prevariació espiritual de tots els qui la votaren, ja que tots sabien que Rouco Varela era l'opció pitjor que hi havia per a conduir l'Església espanyola en aquest començament del segle XXI. No sé perquè, però tinc la impressió que el bisbe Murguï no va deixar perdre l'ocasió de tornar-li qualque favor al gallec.

La decisió de Rouco ha fet que l'Església espanyola hagi quedat dividida en dues posicions: l'ultra-dretana representada per ell mateix i la més moderada de Ricardo Blázquez, actual bisbe de Bilbao. La victòria de Rouco vol dir que l'enfrontament amb l'actual govern espanyol seguirà, tal com ha estat durant els darrers quatre anys de govern socialista, per molts d'euros que aquest li amolli. L'Església Catòlica, d'ençà que es va colgar per primera vegada amb el poder, ara fa mil set-cents anys, sempre ha estat una afamada de poder i de diners. És un pou sense fons.

Sembla un sarcasme quan Rouco Varela diu que per a ell és un gran sacrifici tornar ésser President de la Conferència Episcopal; quina hipocresia, Déu meu!, quan ha mogut cel i terra perquè aquesta vegada no se li escapés l'elecció, parlant amb tots i cada un dels membres de la Conferència, tal com ho va fer Benet XVI amb la seva elecció papal. No debades és el seu home a Espanya.

I aquesta insistència per estar al front de la Conferència té dos motius: un, el control de tots els capellans i bisbes espanyols, conèixer quines són les seves idees i, posteriorment, passar el pertinent informe al Vaticà a l'hora dels ascensos -ell ho negarà però aquesta és la veritat-; el segon, poder seguir atupant al govern socialista, amb la poca vergonya de parar amb una mà perquè li aboqui els diners, i amb l'altra organitzar-li manifestacions als carrers de les principals ciutats espanyoles. És ben hora que el govern es prengui amb seriositat el tema del finançament de l'Església Catòlica, tant directe com indirecte, i el suprimeixi totalment; i el qui vulgui aportar-li diners que ho faci, però de la seva butxaca, no de la dels qui no hi estan d'acord. Perquè aquests personatges es comporten, com diu l'Evangelí, com emblanquinadors de sepulcres, que per fora estan ben lluents i per dins estan plens de floridura i de misèries humanes: "Ai de vosaltres, mestres de la llei i fariseus hipòcrites, que sou com sepulcres blanquejats: de fora semblen bells però per dins són plens d'ossos i de tota casta d'impuresa!", Mateu, c. 23 v. 27.

Crec que els creients espanyols no es mereixen tenir un President i uns dirigents de la Conferència Episcopal com aquests. La majoria els rebutja i la societat creu que els bisbes espanyols és a les seves esglésies on tenen les feines i no cridant com a boigs enmig del carrer, dient mentides a balquena i creant una crispació que no existeix més que al seu cervell, encalenticat per la por a perdre els seus privilegis i pensant en recuperar aquell poder i aquell temps en que anaven baix pali, amb un somriure de boca ampla, acompanyats d'aquell altre gallec de veu mastegada que durant tant de temps ens les va fer passar canutes. Estic segur que a l'Eminència, Cardenal Antonio María Rouco Varela, li agradaria poder tornar passejar-se per les grans vies de Madrid; seria, als seus 71 anys, la pàgina preferida del seu historial eclesiàstic. Esper que ni ell ni jo ho vegem, en bé de l'Església Catòlica. Que així sia.

Cabrera. Allò que no ens van contar

Guillem Pont

El propassat 2 de març, en una excursió fora de programa, bona part dels Trescadors visitarem Cabrera.

Lluny de trepitjar la tasca de la cronista de l'excursió, la meua pretensió no és altra que completar algunes informacions que, ara i aquí, em semblen atractives. Es a dir, contar el que el guia no ens va contar. Són guies del Parc Nacional que miren el passat més recent i el futur i, fonamentalment, des d'una perspectiva biològica (extensió terrestre, extensió marina, espècies de peixos i d'altres animals...) en consonància amb la protecció de la seva configuració actual.

Però la Cabrera que vaig conèixer de jove, tenia altres connotacions (ai las!, tots som fruit del nostre temps!), amb bona mesura propiciada pels pescadors santanyiners.

La lliçó, l'aprenentatge és que mai no existeix una sola realitat. Tots tenim la nostra percepció de les coses, que es diferent -no vol dir ni millor ni pitjor- d'altres possibles percepcions que puguin tenir altres persones, o nosaltres mateixos en altres moments de la vida. Mostraré tres vessants llegendaris:

La llegenda de l'aviador

Cabrera disposa d'un cementiri molt atractiu, un dels més atractius del món mundial⁽¹⁾. En aquest singular cementiri que mira a Cala en Donzell, a la banda de mestral des del port estant, hi ha una sola creu, la d'un aviador alemany que en un dissortat accident morí a l'Illa en la darrera guerra.

Diu la llegenda, no anirem a cercar si és ver, que una vegada assabentada la família de la defunció de l'aviador, van intentar varies vegades traslladar les despulles a la seva terra natal. Però cada vegada que ho intentaven es posava mala mar i no podien sortir, fins que van decidir deixar-lo allà on semblava que volia estar.

També he sentit contar que en algunes nits hivernals, quan el mestral bufa, l'esperit inquiet de l'aviador, amb mocador blanc de seda al coll, tresca per la Serra des Revellar i, a vegades, arriba

fins a la Miranda. Es clar, per poder observar el mocador blanc que tresca, han de ser allà, un dia de mal temps hivernal i que el mestral bufi de valent.

El Castell

Sembla que és del segle XIV i l'objectiu era la defensa de pagesos i pescadors dels pirates algerins. De fet, l'arribada de naus des del nord d'Àfrica a les caletes del terme municipal de Santanyí no és cosa nova. Es poden contemplar en-cara cases fortificades i finestrons esquitats fruit de pors històriques als pi-rates que, aleshores segrestaven persones per cobrar el rescat.

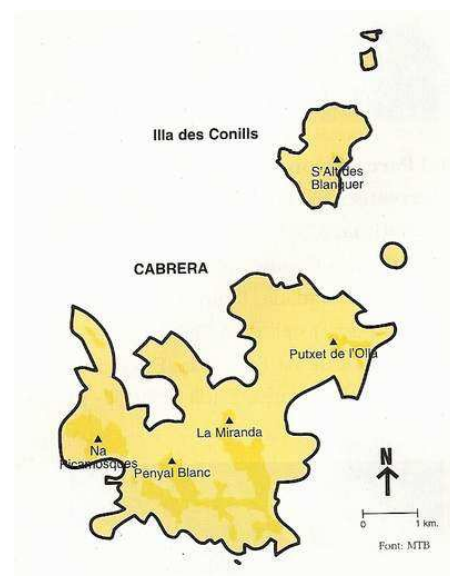
Conten les cròniques que una de les batalles més dures que va suportar el castell va ser la de 1509. Es veu que van arribar dues galeres de pirates, van apresar vint-i-dos pescadors amb les seves barques i es van fer els amos de l'Illa durant onze dies; es veu que es va posar mala mar i no pogueren sortir. Assabentat el Virrei hi va enviar dos-cents homes que, després de lluitar amb força, van fer vuitanta-cinc presoners.

També s'assenyala que la darrera vegada que va disparar els canons del Castell fou a l'any 1715, aquesta vegada per retre pleitesia a l'esquadra de Felip V, el mateix que amb el Decret de Nova Planta, es va berenar tots els drets de les Espanyes que les Austries havien respectat.

La història negra de Cabrera: el primer camp de concentració

He sentit contar que els vaixells de l'Armada Francesa quan passaven a prop de l'Illa disparaven salves en honor dels presoners morts a Cabrera. La veritat no s'arriba a saber mai del tot; hi ha historiadors francesos que posen blaus els espanyols pel fets, i altres historiadors espanyols que rebaten allò que diuen els historiadors francesos.

Amb tot i amb això es dona per cert que, després de la batalla de Bailén, que van guanyar els espanyols, es van fer milers i milers de presoners francesos.

Segons les capitulacions, aquests havien de ser concentrats a Sanlúcar i d'allà passar a Rocheford; però es veu que el governador de Cadis, que no devia ésser gaire amant de respectar els pactes contrets, els va posar, així com hi caberen, dins vuit vaixells. Es veu que van començar les malalties i a morir gent que, i en no tenir altre lloc on posar els morts, els tiraven directament dins la mar i com que això no podia ser, van començar a espargir vaixells sota comandament dels anglesos que havien ajudat als espanyols. Res, que després d'anar d'Hero-des a Pilat, van anar deixant fins a 9.000 persones a l'Illa de Cabrera. Nou mil persones amb deficient atenció metge, i insuficient menjar i aigua. Hi van estar cinc anys i en van sortir 3.600 a l'any 1814. Els altres 5.400 hi van morir

Miquel del Sant Oliver assenyala "Ni las selvas virgenes de América a que se aventuraron los aventureros de Hernan Cortés, ni el camino de Smolensko o de la Beresina, en la terrible retirada de Rusia, encerraron tanto horror como la solitaria isla donde aquellas legiones ociosas, hambrientas i desnudas, malograron cinco años, los mejores de su fecunda juventud, en su infortunio silencioso i oscuro".

Per això alguns consideren Cabrera com el primer camp de concentració, i altres a Internet, el qualifiquen -crec que

de forma no gaire encertada- com el Guantanamo espanyol.

Cert és que no gaire lluny de sa Platgeta, vora es Celler -convertit avui en museu-, entre els pins, hi ha un monòlit amb la següent inscripció "A la mémoire des français morts à Cabrera. L'escadre d'Evolutions de 1847 commandé par SAR le Prince de Joinville".

Va ser un dia assolellat i tranquil, i

varem poder fer uns itineraris difícilment assequibles en una altra època de l'any o en visita turística.

Guillem Pont

¹ Juan Bonet a la monografia de Panorama Balear, "Cabrera entre sus islas" assenyala tres cementiris inoblidables: el de Montmatre a París, el de Deià i el de Cabrera

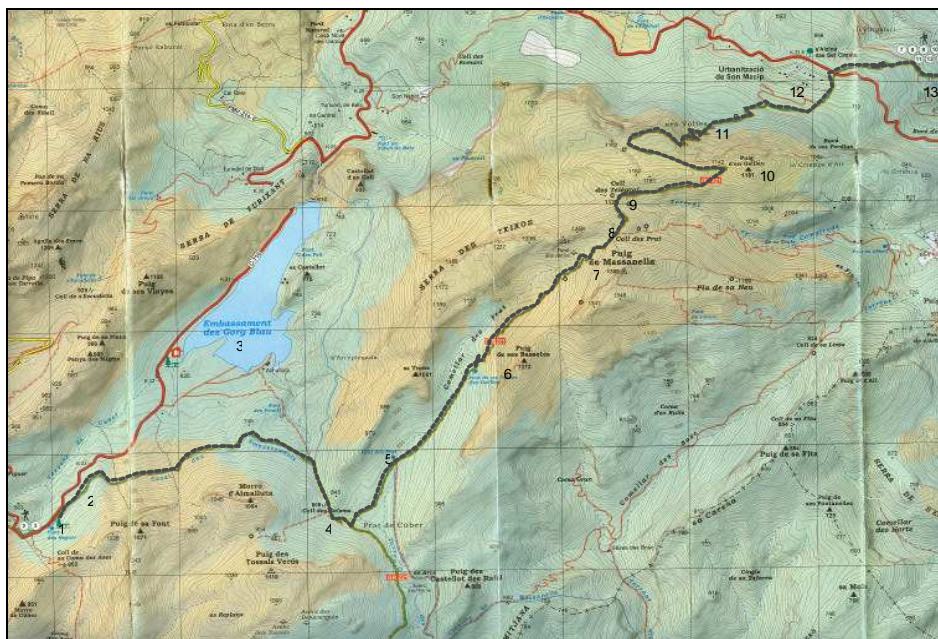
El Puig de Galileu: 09.03.08

Josep Rullan

El diumenge 9 de març, no s'havien obert les meses electorals encara, quan els Trescadors sortírem en direcció a Tramuntana, concretament pujàrem a un autocar, posàrem les nostres vides en mans d'un veloç conductor, i anàrem fins a la font des Noguer⁽¹⁾, al terme d'Escorca, on poc després de les nou i mitja berenàrem ràpidament, tots enredats de fred, àvids d'iniciar la caminada.

Avançàrem tot seguint la Canaleta⁽²⁾, sempre per l'esquerra, gaudint d'unes immillorables vistes sobre l'embassament del Gorg Blau⁽³⁾, direcció del coll des Coloms⁽⁴⁾ i d'allà arribàrem en un tres i no res a la font des Prat⁽⁵⁾. Prop d'aquesta font ens sorprengué trobar uns valents atletes que des de Mancor de la Vall corrien, participant en una cursa de muntanya que els havia de fer travessar el cor de la Serra en un recorregut de 24 km. A alguns els donàrem ànims, mentre que d'altres es permetien el luxe de donar-nos coratge a nosaltres, que ja ascendíem pel vessant oest del puig de ses Bassetes⁽⁶⁾, deixant a la nostra dreta el puig de Massanella⁽⁷⁾ (1.365 m), fins arribar al coll des Prat⁽⁸⁾, a 1.200 metres d'altitud. Les vistes de què havíem de gaudir des d'aquest coll eren suposadament esplèndides, però ens envoltaren els niguls i ens haguérem d'imaginar les vistes, tot just mirant el mapa.

Seguíem la GR 221 baixant cap al coll des Telègraf⁽⁹⁾ (1.126 m), pasàrem vora dues cases de neu, unes impressionants construccions on s'hi

fabricaven antany els blocs de gel, als que els nostres avantpassats donaven mil i un usos quotidians. Des d'allà enfilàrem rumb al puig de Galileu⁽¹⁰⁾, la fita que ens havíem proposat assolir. Avançàrem cap el nord-est i prest fórem sobre el cim del Galileu: ens trobàvem a 1.180 metres d'altitud i la meteorologia ens acompanyava. Per primera vegada, encalentsats per un sol gairebé primaveral, gaudírem del paisatge d'una Mallorca àmplia i quieta que s'estenia als nostres peus.

Passades les dues, quan s'iniciava un capvespre tan clar i assolellat com gèlid, ens posàrem en marxa per baixar quasi 100 metres de desnivell i fugir del vent fred i atrevit que ens reptava dalt del Galileu. Un bon àpat vora

una casa de neu, amb durs seients de pedra i toves cadires de càrritx ens va ajudar a reposar energies, i de bell nou la fredor ens desafiava quan tornàrem a reprendre el camí, aquest cop amb l'ajut de tots els sants, ja que baixàrem les voltes del Galileu⁽¹¹⁾, un camí de feradura, tot empedrat, recentment restaurat pel Consell de Mallorca.

Entre una plantació d'alzines anàvem fent camí, cada cop més a prop del nostre destí; deixàrem a mà esquerra la urbanització de Son Massip⁽¹²⁾, i en poc més de mitja hora arribàrem a Lluç⁽¹³⁾, mancaven pocs minuts per a les cinc del capvespre. Hi havia prou temps perquè aquells que volguessin exercir el seu dret a vot, ho fessin. I així ho férem.

Els estrangers a Sant Llorenç

Joan Llull

El 18 de gener passat l'Institut Nacional de Estadística (INE) feia públiques les xifres sobre demografia a l'Estat Espanyol en data 1 de gener de 2007.

Tot i que l'estudi es va fer exhaustivament, pens que cal relativitzar-ne les dades, ja que entre l'elaboració i la publicació de l'estudi ha passat més d'un any. No fa falta ser un expert per deduir que la situació demogràfica a hores d'ara ha variat substancialment respecte a la que hi havia a principis de 2007.

La premsa local es feia ressò de les dades i destacava un parell de fets: primer, que per onzè any consecutiu les Illes Balears tornen a ser la comunitat autònoma amb més població estrangera (un 18,45%); i segon, que s'observa un increment espectacular de ciutadans provinents de Bulgària i Romania, estats incorporats recentment a la Unió Europea.

Centrant-nos en el municipi de Sant Llorenç, que és el que més ens deu interessar, l'informe ens diu que dia 1 de gener de 2007 hi havia empadronats 8.095 habitants, dels quals 5.754 (un

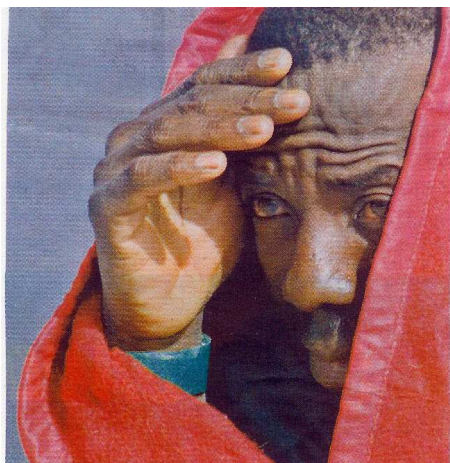
71,08%) eren espanyols i 2.341 (un 28,92%), estrangers. A la llista dels 67 municipis balears, Sant Llorenç ocupava el sisè lloc pel que fa a població estrangera, només superat per Deià (35,93%), Andratx (32,12%), Calvià (32,05%), Santanyí (29,70%) i Sant Joan de Labritja, a Eivissa (29,26%). I si tenim en compte el total d'habitants, el nostre municipi se situava en el lloc vint-i-sis del rànquing.

Quant a la procedència dels estrangers, l'informe reflectia una majoria aclaparadora d'Europeus. En efecte, dels 2.341 estrangers, 1.786 (el 76,29%) eren d'aquell continent; d'aquests, 1.725 pertanyien a qualun dels 27 estats de la Unió Europea i 61 a la resta d'Europa. La comunitat d'alemanys, amb 1.158 persones, suposava pràcticament la meitat (49,46%) dels estrangers llorencins. Seguien a molta distància els 310 provinents del Regne Unit, 49 italians, 37 francesos, 10 búlgars i 9 romanesos. Per la seva banda, els africans eren 226 i suposaven gairebé un 10% del total d'estrangers; entre aquells, un 77,87% eren marroquins. D'Amèrica hi havia un total de 271 persones (11,57%) repartits de la següent manera: 73 colombians, 65 argentins, 43 equatorians, 28 bolivians, 3 peruans

i 59 de la resta d'Amèrica. La comunitat asiàtica la formaven 57 persones, en la seva immensa majoria xinesos (43). Així mateix, hi havia el cas d'una persona en el grup d'"Oceania i apàtrides".

A la vista d'aquestes dades, el municipi de Sant Llorenç se suma a una sèrie de municipis de costa -amb l'excepció de Deià- caracteritzats per una elevada presència d'estrangers, especialment europeus (Andratx, Calvià, Santanyí, Sant Joan de Labritja, Alcúdia, Ses Salines, Formentera, Capdepera, etc.).

El caràcter eminentment turístic del nostre municipi potser frena l'arribada de gent del "tercer món": dia 1 de gener de 2007 se'n comptaven tan sols 555. No puc entendre l'alarma social que s'ha generat al voltant de l'arribada de gent de països subdesenvolupats, tenint en compte que només eren el 6,85 per cent del total dels llorencins. Només donaré unes quantes dades per a la reflexió: actualment la renda per càpita a l'estat espanyol és de 26.000 dòlars; a Algèria, 3.100; al Marroc, 1.700; a Senegal, 700; a Mali, 400. L'esperança de vida a Espanya és de 80 anys; a Algèria, 72; al Marroc, 70; a Senegal, 62; a Mali, 53. I la taxa d'alfabetització d'adults a l'estat espanyol és propera al 100%; a

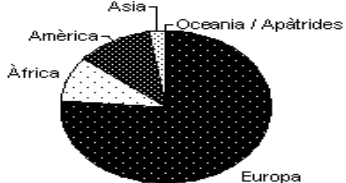
Algèria i al Marroc, el 70%; al Senegal, el 39%; a Mali, el 24%.

Una altra cosa a destacar és el fet que l'Institut Nacional de Estadística és una institució que respon a la visió centralista i homogeneïtzadora de l'Estat i que, per tant, classifica els individus segons els estats i segons la institució supraestatal que els empara (la Unió Europea). L'exemple que se m'acut per explicar aquesta manera de classificar les persones -sí, persones, encara que sovint això es perdi de vista- és el d'una calaixera amb tres calaixos, el primer dels quals inclouria els "espanyols"; el segon seria el dels altres estats membres de la Unió Europea; i el tercer, un calaix de tercera divisió -o de regional, posats a parlar en termes futbolístics- que inclouria marroquins, senegalesos, colombians, xinesos i similars.

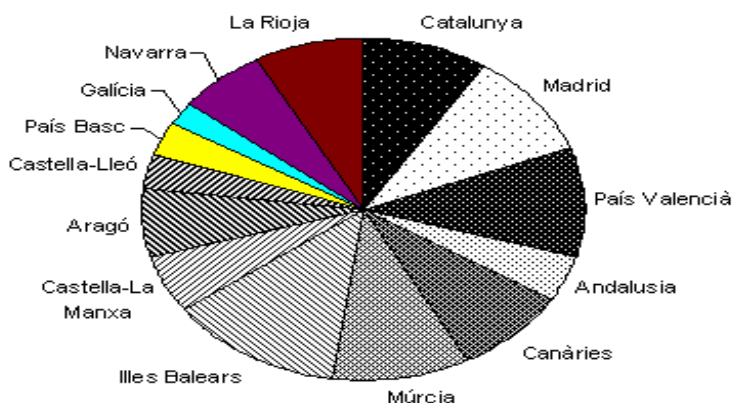
DADES DEMOGRÀFIQUES DE SANT LLORENÇ L'1 DE GENER DE 2007

TOTAL POBLACIÓ	8095
TOTAL ESTRANGERS	2341
TOTAL EUROPA	1786
TOTAL U.E. (27 ESTATS)	1725
ALEMANYA	1158
FRANÇA	37
ITÀLIA	49
REGNE UNIT	310
BULGÀRIA	10
ROMANIA	9
RESTA D'EUROPA	61
TOTAL ÀFRICA	226
MARROC	176
TOTAL AMÈRICA	271
ARGENTINA	65
BOLÍVIA	28
COLÒMBIA	73
EQUADOR	43
PERÚ	3
TOTAL ÀSIA	57
XINA	43
OCEANIA I APÀTRIDES	1

ESTRANGERS DE SANT LLORENÇ SEGONS EL CONTINENT DE PROCEDÈNCIA

PROPORCIÓ D'ESTRANGERS A L'ESTAT PER COMUNITATS AUTÒNOMES

PROPORCIÓ DE POBLACIÓ ESTRANGERA I ESPANYOLA A SANT LLORENÇ

Arribada d'immigrants

L'aeroport de Palma, principal portal d'entrada dels "estrangers"

L'amo en *Biel Petit*, podador i empeltador

Aquest mes hem entrevistat en Gabriel Massanet Sancho, ben conegut dins Sant Llorenç com l'amo en "Biel Petit", empeltador i podador d'ofici, una persona amb una memòria extraordinària que recorda com si fos ara vivències de quan era al·lot.

Quan i on vàreu néixer?

A Sant Llorenç, l'any 1926.

De què heu fet feina?

Sempre he fet de foraviler.

Vós heu podat i empeltat, generalment?

Sí, les dues coses i encara ara ho faig.

De la poda, que és una feina prèvia moltes vegades a la de l'empelt, què diríeu a la gent que vol podar i no ho ha fet mai?

El consell que donaria és que vagi al costat d'un que ho sap fer, que ho miri: és la manera que s'aprèn més bé. És la feina més bona d'aprendre d'aquest món, però n'hi ha que no hi poden entrar de cap manera. Tothom sap que has de deixar s'apodo de darrera i has de llevar el de davant, n'hi ha que amb una vegada que ho facis davant ells ja en saben.

Per podar hi ha diferents sistemes i segons l'arbre depèn la podada: un arbre fruiter no el podaràs com un ametler, és diferent. Per l'arbre fruiter jo sempre aconsell que s'ha de criar

el més baix possible i que s'obri dels costats, que no hagin de posar escales per collir la fruita. A un ametler l'has de deixar fugir més, lo necessari, perquè si ens fuig massa tot el que creix de damunt s'ho menja d'abaix, comencen a morir-se branquetes i acaben quatre graneres a damunt. Si no el deixes fugir mai de damunt, sempre tens ametler. Ara fa uns 25 o 30 anys que vàrem aprende aquest sistema de *pepeonar* (cursos de Promoció Professional Obrera. PPO) els ametlers. Esmotxar de damunt perquè s'obrin, això sempre que de sembradura tenguin una distància bona per poder-ho fer, així sempre són bons d'espolsar, això és el sistema. Però d'un arbre a l'altre hi ha molta diferència: a la figuera la pots tallar fins damunt la soca, rebrolla i tornam tenir una figuera jove; el garrover lo mateix, però no ho facis que no sigui la seva lluna, la figuera es fa de lluna vella, si ho fas de lluna nova, allà on has tallat comença a corcar-se i sempre se'n va per avall.

Sempre heu mirat la lluna a l'hora de tallar?

Sí, molt, sempre, jo som molt "llunero". Ara us ne contaré una: vaig anar a empeltar una figuera de la roca i li vaig fer vint-i-tres caps, era una figuera grossa, i me'n va aferrar un -no estic gens avergonyit de dir-ho, no ho he estat mai-, i quan vaig anar a descor-dar només n'hi va haver un que va tenir

una punteta ben petita, que estava seca i corcada. Vaig pensar que m'havien fet una putada, cosa bona no me'n pensava, però quan vaig arribar a ca nostra el primer que vaig fer va ser anar a mirar el calendari, la vaig haver feta de lluna nova! La vaig descor-dar -era una figuera de la roca i la volien albacor de molla vermella-, la figuera va rebrollar, estava molt ben cuidada d'abaix i l'any que va venir davant en aquests rebolls els vaig posar un escut a cada un i ara tenen una figuera albacor.

I el garrover, quina lluna és la bona per tallar-lo?

El garrover de lluna nova, talls grossos, si són petits no fa falta mirar-ho. Tot arbre que perd la fulla, de lluna vella i el que no la perd, de lluna nova. Jo sempre mir la lluna, tant per tallar com per empeltar. I per empeltar-lo el mes d'abril o maig (si dóna la pell).

Heu dit durant la conversa a vegades tallar, esvellar, esmotxar, *pepeonar*, per vós és tot el mateix?

No, una cosa és *pepeonar* i l'altra esvellar. Esvellar és arreglar l'arbre, no es tallen branques grosses, s'aplega un poc de defora i es baixa un poc de damunt. *Pepeonar* és reduir l'arbre tallant les branques gruixades, deixant sempre un estira-sàvies, és a dir deixant un brot que tenguí un forquet; aquest brot es diu un estira-sàvies perquè no deixa davallar la saba per avall, la man-

té. Això és el sistema que jo he viscut, he fet feina amb tres tècnics de Mallorca, un de Consell, un altre d'arbres fruiters, de Sencelles i l'altre en Joan Calçó de Son Carrió.

Quan vàreu aprendre a fer aquesta feina?

Tenia entre 14 i 15 anys.

Qui us la va ensenyar?

Un home que li deien l'amo en Llorenç de ses Toltes. Amb aquest homenet hi vaig fer feina 15 anys, a ca seva, i sempre em deia: "Quan te'n vagis d'aquí, si un dia te'n vas, has de sebre fer de tot". Tenien una finca en es Puig, amb planter d'ametlers a la vorera d'una paret i a l'indret de cada filera en deixaven un; jo era petit, bé encara ara ho som, em va dir: "Tu faràs es caps de damunt sa paret i jo faré es d'abaix". No n'havia fets mai, però sempre duia la idea d'aquestes coses i al cap d'uns dos mesos un vespre, quan sopàvem em diu: "Que no has anat an es Puig cap vegada?" I segueix dient: "No en faràs pus mai d'empelts dins terreny meu". "Jo ja vos ho deia que no n'havia fets mai". "Quaranta llamps si m'ho hagués pensat!", va dir, però res, jo vaig pensar que els meus havien aferrat i els seus no, perquè ja el coneixia en aquell homenet, però l'endemà vaig tenir presses per anar a veure'ls i, efectivament, tal com m'ho pensava els meus havien aferrat quasi tots, i per això m'havia dit que no en tornaria a fer més. Llavors va comanar un banquet -perquè

jo era molt baix- a l'amo en Nofre Socies, que feia de fuster, un banquet que era molt lleuger, d'uns dos pams d'alçada i molt obert de les cames, amb un travesser per poder-lo dur penjat al braç. Me'l va regalar i em va dir: "Ara jo ja no en faré pus d'empelts, els faràs tú", i jo d'un cap a l'altre amb el banquet penjat al braç. Allà on he estat sempre n'he fets molts, d'empelts, de tota classe, n'he fet a mils...

Quines tècniques utilitzàveu, quins tipus d'empelts fèieu?

Empelt d'estaca o escut, generalment. He fet pomera, perera, nesplera, atzerolera, taronger, roser, olivera, ametler, figuera, garrover, llimonera...

Damunt quins peus feis feina?

Damunt peu de codonyer i gnyoner hi van bé la nesplera, perera i atzerolera, aquest peu és el seu, d'estaca. Jo he menjat nispros damunt un peu de codonyer, però experiments no n'he fets mai. Pomera damunt pomera, fet d'estaca i millor si és un bord de pomera, que el faria d'escut; la perera també damunt perera i si n'heu de recalcar cap, de perera, i millor d'estaca que d'escut.

Damunt l'ametler hi va bé albercoquer, nectarina, melicotoner, prunera i cirerer. El cirerer va molt bé el primer any, l'any que ve davant és mort, diuen que no s'hi ha menjat cap cirera mai; normalment aquests es fan d'estaca.

I això que diuen que per fer alberco-

quer primer convé fer prunera...

Una vegada damunt un ametler bord vaig fer prunera, damunt la prunera hi faig albercoquer, les mudes varen treure però prest es varen assecar. No m'ha anat bé, va tornar rebrollar prunera i prunera damunt prunera tampoc no creixen, aferren i s'aguanten però amb uns ulls molt petits. El tall d'albercoquer damunt ametler no salda i s'aguanten per la pell, per això un dia de ponent o vent fort s'os romp. Els empelts s'aguanten per la pell.

I l'olivera, la feis damunt ullastre?

Damunt ullastre, damunt ravell no. Damunt ravell si va bé, per bona que sigui la varietat d'oliva que hi posis, les olives no es poden menjar d'aspres que sempre són; només heu de pensar que les ovelles no el toquen mai, a un ravell. Els empelts d'olivera tant d'estaca com d'escut es fan la lluna nova d'abril.

I les figueres, com es poden fer?

La lluna vella de juny i si la muda és tardana un poc més endavant, d'escut; d'estaca no n'he vista cap mai.

De cap xapat feis qualche cosa?

Cap mai, no m'agrada.

Què emprau, vós, per tapar i cobrir la ferida?

Hi pos un protector de paper, generalment diari, que surti dos dits del peu de l'arbre i llavors hi pos terra triga; en aquest temps les reg un poc els hora-baixes i així no en sol fallar quasi cap. Els empelts d'hivern o de més prest, com que plou més no importa, però els tardans pateixen, les falta humitat, és molt important que també estiguin ben fermats, ho faig amb corda de plàstic.

I les mudes, quan les agafau?

Les mudes d'ametler les pots tenir encara que siguin quinze dies, però s'han d'enconar: fas un clotet dins la terra les hi poses i cada parell de dies un poc regades. Segons quines d'escut o de placa m'estim més anar a cercar-les en el moment o el matí pel capvespre, i quan es tracta dels ametlers, que es fan la lluna vella de juny, pos les mudes dins dos dits d'aigua i un pedaç banyat damunt, així estan fresques i donen molt bé la pell. Si les mudes estan copejades, no les posis, aferraran però llavors començen a assecar-se i no van bé. També heu de tenir en compte que

per agafar escuts o plaques per llevar la pell sempre s'ha de fer de davant cap a darrere, així sempre vénen amb l'ull.

El secret d'un empelt creis que és que l'arbre estigui a punt?

Sí, però jo n'he fets a magraders -que sempre els faig d'estaca- dins el febrer, i he hagut d'emprar molt més temps que en els altres, perquè no està en saba i la pell no dóna tant; a vegades s'ha de tenir molta paciència.

Quines eines utilitzau?

Una proa d'acer que em va regalar un amic meu ferrer, feta seva. Abans les tenia de ferro.

I el peu, sou partidari de fer-lo molt baix?

Si es pot fer damunt el peu que m'estim més, en aquesta altura (assenyala l'altura de la seva boca, sobre 1,40m), s'ha de poder veure bé damunt; si té dos o tres peus que m'agradin en els ametlers els faig de dues matrius, que després són de quatre branques perquè puguen dues secundàries. A la figuera la faig de tres perquè si la fas de dues i el vent se'n duu una només en queda mitja, llavors val més tallar-la.

Heu dit que teniu molt en compte la lluna a l'hora de fer aquesta feina; l'època de l'any també és important, cada cosa ha de menester el seu temps?

L'ametler el mes de desembre, si no és molt fred prestat, sinó per a Nadal, d'estaca i la lluna vella. En el gener i de lluna vella albercoquers i pruneres; si són tardans es poden fer dins el febrer. Dins el març caquiers, pereres... d'estaca i també la vinya, de lluna vella; aquest empelt es fa dins la terra, grates i despulles un bocí de peu, talles i li poses l'estaca. Abans es cordaven de bova perquè llavors es podreix, ho tapen de terra i dins l'abril, d'enfora, grates el caramullet fins que trobes la muda i veus si ha aferrat; si és així ja ho pots mig destapar; l'escut de vinya es fa el mes d'agost.

Com que jo som molt xerrador i m'agrada contar les coses, us contaré un fet que vaig viure. Un dia, un conegut meu d'una finca de Manacor em va dir: "Quan sigui es temps m'has d'empeltar aquesta figuera, perquè és de molt mala classe". "Bé, quan vulguis", li vaig dir.

Va passar el temps i un altre dia em diu: "Ja m'han empeltat sa figuera". "Molt bé", vaig dir jo. Es veu que no era a temps de sebre si davall la fulla hi havia ull o figó, perquè si hi ha figó no hi ha ull. Aquell home no ho havia mirat i de cada muda va sortir un figó; vaig anar aposta a la finca per veure-ho, i vàrem riure molt, d'aquesta. Fins devers sant Joan no està clar si és figó o ull per la figuera martinenca, i amb la borda s'ha d'anar prevengut, perquè tenen molta lletrada i crema les mudes.

Una vegada em convidaren per anar a empeltar una figuera borda grossa, la vaig baixar i només li vaig deixar un poc d'estira-sàvies, i l'amo em diu: "Per què has fet això?". "Perquè d'aquí a uns vuit dies vendrem a empeltar-la, serà lluna bona, sa lletrada haurà davallat i mos donarà sa pell així com voldrem i només l'haurem d'empeltar una vegada". I així va ésser (a aquesta figuera ja estaven cansats de fer-li empelts i que no aferrassin).

En el mes d'abril, què feis?

En el mes d'abril l'olivera i els cítrics: taronger, llimonera, poncirer i bergamoter, però a vegades el cítrics no donen bé la pell, normalment es fan d'escut i damunt un cítric s'hi pot fer qualsevol altre cítric.

I el mes de maig?

De lluna nova de maig l'alzina d'estaca o escut i, a no ser que m'hagi quedat qualche cosa, res més.

I el mes de juny?

En el juny ja faig l'escut de l'ametler i de la figuera, el nisprer es poda i empelta en el juny, a la vegada, d'escut i llavors ja ens aturam fins el mes de desembre.

A les mudes les teniu controlades, sabeu on anar a cercar-les?

Sí, normalment sí, ara he de fer un empelt de garrover i no en sé cap de coronat, però enrevolt i ho deman.

Ara que parlem de garrovers, de quantes classes n'hi ha?

De quatre: bugander, costella d'ase, ferradura i de la mel. El de ferradura és molt semblant al bugander, té la forma d'una ferradura i quan els espolsen han de pegar unes quantes vegades perquè queden enganxades; jo, en el terme de Sant Llorenç, no en sé cap.

La gran majoria de garrovers que hi ha per aquí són buganders; de la mel i costella d'ase no n'he fet cap mai, la costella d'ase és molt comuna i gruixada i la de la mel molt dolça, però fa molt de garroví, no fa sacs.

I de figueres, n'hi ha de moltes de classes?

Les reformes de figueres que jo he fet són de la senyora, verdal d'oriola, paretjal, coll de dama blanca i negra i les bordissots.

Com és que a vegades les de la senyora s'obrin i no hi ha manera de menjar-ne?

Les de la senyora de coll llarg són mal assumpte, val més llevar-les perquè de verd en verd baden el cul i la rodona de coll curt normalment ho té mal de fer, igual que la bordissot negra, hi ha la petita que de verd ja s'obri i la grossa li costa més obrir de darrere.

De les classes de pruneres, quines són les més habituals per aquí?

La japonesa, de frare negre, vermelleta i la blavosa, la clàudia, de sant Joan blanques i negres o memelitos, però us vull dir que de pruneres han desaparegut moltes varietats.

Volem agrair a l'amo en "Biel Petit" aquesta estona tan entretinguda que hem passat amb ell, i desitjar-li salut per molts d'anys. Gràcies.

Antònia Galmés i Tomàs Martínez

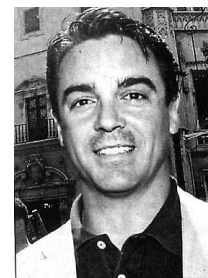
Es seguidors més optimistes i encoratjats d'es Pepé deien que a *sa nina d'en Rajoy* li deien Victòria Esperança, no sé si perquè es dos nom reflecteixen situacions positives o perquè sa qui en treuria més profit seria n'Esperança Aguirre.

A la vista des resultats, però, com que crec que convendria canviar-li es nom, els en suggeriré alguns per si troben que li escauen: Dolors, Angoixes, Socors, Soledat, Consolació, Magdalena (per lo dels plors), Rita (patrona dels impossibles)...

Si en Rodrigo de Santos té tendències homosexuals és una cosa a què no don sa més mínima importància, ja que tothom és lliure de mantenir sa sexualitat que més s'atraqui a ses seves preferències particulars.

Però que es peperos sempre seguit donin sa tabarra amenaçant que si guanyen derogaran sa llei de matrimonis homosexuals, i que insultin a tots es qui no se decanten per sa família tradicional és una immoralitat que no se pot consentir, perquè públicament prediquen una cosa i davall davall en fan una altra.

I també ho és que alguns s'espassin s'enravenada amb sos nostros dobbers, tant si van a clubs gays com si van an es Rasputín. Aquests lo que són és uns pocavergonyes.

Segons unes declaracions recents, s'ex-president José Maria Aznar considera que Espanya va malament i Iraq va raonablement bé.

Si és així, per què no mos deixa tranquils i se'n va a viure a Iraq d'una punyetera vegada? Allà podrà donar conferències sobre lo encertada que va ser sa seva decisió i podrà rebre ses enhorabones d'ets iraquians que encara són vius.

Es vells solen dir que *si no se lleva d'es beure sa cosa pot acabar malament...*, però ara no sé per què m'ha vengut aquest acudit an es cap.

Si la Maredeu o el Bonjesuset no hi posen remei pareix com a segur que es cunyat d'en Rafael serà es nou president d'es Congrés des Diputats.

Quines coses! Fa un parell d'anys va deixar sa política perquè deia que volian dedicar es seu temps a sa família, que sempre l'havia tengut com a deixada de banda; fins i tot va fer un *paperillo* an en Zapatero quan li va demanar que se presentàs de cap de llista per Madrid.

Que deu ser que sa dona ja està cansada de veure'l gandulejar per dins caseva o que vol aprofitar s'ocasió per encaixar es nacionalistes amb sa guia telefònica?

Vos ne recordau d'aquell polític que es peperos fixaren perquè s'havia de menjar el món? Si, homos, aquell que havia estat president d'Endesa... Què li deien...? És es qui va fer un debat amb en Solbes sobre sa millor manera d'enfrontar-mos a sa crisi econòmica que diuen que ve... Que sí, aquell que posaren de número dos per Madrid perquè sa gent no xerràs d'en Gallardón...

Què li deien...? Ara no me'n record, perquè després d'es debat no n'han sentit parlar pus. Que se'n deu haver tornat a caseva? Qui sap!

Es es ple de dia 27 de març acordaren sol·licitar una subvenció per investir sa primera fase de sa sala Rigal, i també aprovaren es reglament que ha de marcar ses normes de participació de ses associacions llorencines en determinades tasques municipals. No trobau que a s'hora de redactar aquest reglament haurien pogut demanar es parer d'es qui l'han d'utilitzar? Vaja una manera de fomentar sa participació! Per anar bé no hauria de ser com s'Agenda Local 21, que va començar com una moto i a força de presentar-ho tot dat i beneït ha acabat com es rosari de l'aurora.

Segons es Vaticà, a més de sa luxúria, sa golosia, s'avarícia, sa peresa, s'ira, s'enveja i sa supèrbia, també son pecats capitals sa manipulació genètica, es dany ambiental es narcotràfic, sa drogaddicció i s'acumulació excessiva de riqueses.

Si, a més des pecats clàssics, tenim en compte que es 98% des billets de 20 euros tenen restes de cocaïna, que s'intent d'acumulació de riqueses està bastant generalitzat i que bona part del món occidental passa des medi ambient, crec que ses perspectives d'anar an el cel són bastant desencoratjadores. I sa cosa encara està més fotuda ara, que han recuperat l'infern p'es pecadors.

Per cert, aquests darrers anys, el Papa, en audiència privada, que deu haver rebut més pobres de solemnitat o feligresos perillosament acumuladors de riqueses?

Creadors de riquesa

Pau Quina

L'altre dia em varen impactar les declaracions que va fer, amb un cert to arrogant i bufa, l'empresari Vicenç Grande, conegut per ser l'amo de la immobiliària Drac, el promotor de diferents hotels de Mallorca (com el Hilton) i, sobretot, per ser el president del meu Reial Mallorca. Resulta que aquest senyor, molest perquè l'actual Govern de les Illes Balears vol posar límits a la construcció depressiva d'aquests darrers anys, va sortir a la palestra per manifestar el seu desacord amb aquestes mesures i per expressar el seu descontent amb la imatge que es projecta dels empresaris inversors a tot Mallorca, ja que, segons opina, l'illa els deu molt, perquè han aconseguit crear riquesa. Ningú dubta de la gran contribució que han fet a la nostra terra senyors com en Grande, n'Escarrer o en Barceló. Ara bé, d'aquí que aquesta gent pugui fer amb Mallorca el que els passi pels daixonses, hi ha un bon tram. És ben normal que el Govern, davant la construcció massiva d'apartaments, camps de golf i hotels, hagi decidit prendre mesures per regularitzar el creixement urbanístic. Cal recordar al senyor Grande que som una illa de dimensions limitades i que, si seguim amb aquest ritme, d'aquí cent anys no ens quedarà més que ciment. I segurament d'aquí a tal temps hi haurà un altre empresari que voldrà construir-hi i invertir-hi i així successivament. Conclusió: no podem malgastar tots els nostres recursos en un parell d'anys.

A causa d'aquestes mesures (les quals Grande defineix com a "inestabilitat judicial", quan jo crec que és tot el contrari), els empresaris es queixen que es veuen obligats a invertir el

seu capital a zones del Carib. Oh, pobrets. Un pot pensar que es deuen morir de fam. Però i un memeu, com diria un bon mallorquí. Allò que els passa és que han creat tal ritme frenètic d'inversió, que es neguen a perdre'l, i com que a Mallorca ja no poden mantenir-lo (més que res per falta d'espai i recursos naturals) han de marxar a fora a explotar altres zones verges que els permetin mantenir el seu alt ritme de vida. Però no us preocupeu, de fam, el que és fam, en passaran ben poca.

A més, el senyor Grande no ha de voler enganyar la gent. Si aquí ha creat riquesa és pel seu propi benefici, no perquè sigui un santet de la caritat. Per cada treball laboral que ell crea (netejadors, recepcionistes, tècnics, jardiners...), que només li costen mil euros al mes (per qualche cosa estam a l'època mileurista), i per cada benefici que, indirectament, aporta (a restaurants, discoteques, bars...), ell en guanya el triple. Així que aquesta imatge que vol mostrar de salvador caritatiu ja se la pot guardar. Senzillament el negoci ha duit negoci, és a dir, s'ha imposat la roda natural de l'economia.

Insistesc que no hem de ser ases. Cal reconèixer que gràcies al boom inversor molta gent té més feina (mon pare mateix posa més fustes de les que posava), però tampoc tot són flors i violes. Aquesta "creació de riquesa" també ha provocat danys col·laterals,

que, a més, eren totalment evitables. I en aquest aspecte un poc d'autocrítica no els vendria gens malament a aquests empresaris tan inflats de glòria. Per adonar-nos-en basta esmentar casos com la pèrdua d'identitat cultural (a segons quines zones sembla que està a la mateixa Alemanya, mentre que jo viatjo com a turista per molts països sense trobar-me amb aquesta transformació desnatural); la saturació elèctrica i hidràulica (la qual es va intentar contrarestar amb l'ecotaxa sense èxit); l'arribada de turisme de sol i platja (amb l'estacionalitat que això comporta i amb el tipus de turista que això atreu: el del "tot inclòs" que no gasta ni un euro, o el de Magaluf que només s'engata); o el cas més flagrant de tots: el fort impacte paisatgístic. Qui va dissenyar aquests hotels arran de platja o aquest passeigs marítims destructors de sistemes dunars? Precisament aquests empresaris punters i el Govern de torn. I no me digueu que no es podria haver fet d'una altra manera (tal vegada posant els hotels un poc més enrere?) Encara sent llàstima quan veig fotos antigues de sa Coma o Cala Millor (per no anomenar altres zones) en les quals es contemplen pins i dunes a voler i les compar amb les postals d'ara: hotels, hotels, i més hotels. Per refermar això que dic, em ve mel la recent polèmica sobre el projecte d'estabilització de la costa entre sa Punta de n'Amer i el Parc de la Mar.

Són unes obres que estan previstes per al 2009 i l'objectiu és que les platges siguin vint metres més amples. És a dir, ara, dels nostres doblers públics, haurérem de pagar la irresponsabilitat de qui va projectar un passeig marítim ben davant la mar. I la veritat, no importava ser cap especialista en ciències naturals per preveure que aquesta construcció destruiria tot un entorn natural. I qui ens demana perdó per tot això senyor Grande?

Potser molts opineu que no sóc el més indicat per xerrar de tot això, perquè me considereu un radical ecologista o un verd de militància (quan res de tot això és vera, perquè ni tan sols som soci de cap grup per l'estil), però per això em serviré del comentari d'un personatge que, si per alguna cosa destaca, és per la seva moderació. M'estic referint al rei Juan Carlos, que durant la seva vista a la fira Fitur, no va poder

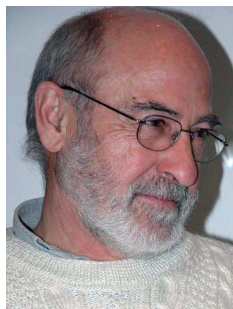
estar de demanar, com a turista que és, que Calvià no cresqués més urbanísticament. Vosaltres mateixos traieu les vostres pròpies conclusions. Fins un altre

Frase del mes: "El trànsit endiablats

d'una carretera en què només has de frenar quan et trobes amb algú més gran que tu, és la millor imatge que se m'acut del capitalisme postindustrial que regeix bona part del món." (Eduardo Jordà, periodista.)

Tal dia com avui

Josep Cortès

ARA FA 65 ANYS

* Que es va constituir la Junta Parroquial d'Acció Catòlica (20.03.43).

* Que es va destituir el secretari, Sr. Gasull, per abandó del lloc de feina durant mig any. Tenia un permís de dos mesos per malaltia, però no havia demanat pròrroga ni donat cap explicació per la seva absència (25.03.43).

* Que, d'acord amb la proposta del secretari d'Artà Joan Melià Bauzà, Francesc Ramis fou nomenat secretari de l'Ajuntament, amb la condició que li pagassin 6.500 pts anuals i que quan es convocàs la plaça en ferm el posassin en el primer lloc. El 2 de maig li donaren la plaça en propietat i el 15 d'octubre en

va prendre possessió (29.03.43).

ARA FA 50 ANYS

* Que Jordi Pont fou nomenat practicant municipal, en substitució de Catalina Martí Pericàs, que havia cessat el 22 de febrer (15.03.58).

* Que Tomàs Rosselló, batle de Sant Llorenç, fou elegit diputat de la Diputació Provincial (30.03.58).

ARA FA 30 ANYS

* Que es va crear a Sant Llorenç una delegació de la Unió de Pagesos, encapçalada per Mateu Girart (01.03.78).

ARA FA 25 ANYS

* Que Unió Mallorquina, dirigida per Bartomeu Brunet, va obrir una agrupació en el poble (03.83).

ARA FA 15 ANYS

* Que l'empresa Melchor Mas-caró SA va renunciar a la concessió del

servei d'abastament i sanejament d'aigua de Sant Llorenç i Son Carrió, perquè es pogués municipalitzar. El 18 d'octubre de 1994 s'acordà no municipal-lo i concedir-lo a Aigües Sant Llorenç per 25 anys (10.03.93).

* Que se celebrà l'assemblea constituent de l'associació juvenil Lleure a Lloure, presidida per Josep Galmés (13.03.93).

* Que Antoni Sansó, del Partit Socialista de Mallorca (PSM) va prendre possessió del càrrec de diputat al Parlament de les Illes Balears (16.03.93).

* Que s va presentar el llibre "C.D. Cardassar", original de Josep Cortès i Ignasi Umbert, dins la col·lecció "Es Pou Vell" (26.03.93).

ARA FA 10 ANYS

* Que L'Ajuntament, el Consell de Mallorca i els propietaris de Son Vives signaren un conveni segons el qual l'Ajuntament podrà organitzar actes públics a Son Vives per les festes de Pasqua, Sant Llorenç, la Mare de Déu Trobada i Nadal (05.03.98). -

Les marededéus romàniques (II)

Nostra senyora de Montgrony (Girona)

33.- Se les relaciona amb les ensenyances cristianes que s'explicaven segons la tradició de la càbala hebrea. Nostra Dona de les Taules, de qui em parlat abans en parlar de Jaume I, feia referència a aquestes Taules de la Llei lliurades per Jahvé a Moisès en el Mont Sinaí. El monestir que hi trobem als peus de Mont Sinaí, monestir de Santa Caterina, venera una imatge d'una verge negra. Salomó en el Cant dels Cantos parla de una negra "nigra sum et formosa". Aquest cant és un poema d'amor que alguns cabalistes interpreten en clau al·legòrica.

34.- Les imatges originals tenen unes mides standards: Altura 70 cm. Amplada 30 cm. Fondària 30 cm. Aquestes mides 70x30x30 els donen una forma piramidal. En aquest sentit, la piràmide, té relació amb la seva fesomia oriental egípcia de la que hem parlat abans. Aquesta proporció 7x3 té i un simbolisme. Ramon Llull, que va visitar el santuari de Lluc, a Mallorca, i el de Rocamadour a Occitània (França), entre d'altres, parlava d'aquestes dues xifres el "7" i

el "3" en la seva obra l'Ars Magna, donant-los un simbolisme relacionat amb la divinitat. La càbala i l'alquímia en parlen.

35.- Les imatges originals han estat cercades per poderosos poders terrenals. (Napoleó va atacar Montserrat quan la Guerra. Hitler també hi va enviar un dels seus generals... Hi ha altres exemples a diversos llocs d'Europa i al llarg de la història protagonitzats per reis, papes i emperadors). Molts reis han anat a visitar els llocs on hi havia verges negres: Els reis de França a Puy. Altres reis anaren a Montserrat i també al Castell d'Orcau, prop de N.S. de les Esplugues, a la comarca del Pallars de Lleida.

36.- Apareixen i són trobades a llocs amb una orografia molt singular, determinada per la forma de les seves muntanyes majoritàriament. (Montserrat, Le Puy, Mont Saint Michel, Sant

Nuestra Señora de Torreciudad (Osca)

La Moreneta, Montserrat

Miquel del Fai, Covadonga,...).

37.- Se les relaciona amb aigua de rius o pous. (Notre Dame de París amb una forma especial que agafa el riu Sena. Núria que en basc voldria dir "N'uria" : lloc on neixen les aigües.

38.- Moltes estan en llocs on anteriorment hi havia hagut culte a deesses paganes de caire naturalista considerades Deesses Mares. A vegades substitueixen el culte a pedres negres. Cal recordar que l'islam, religió que té prohibides les imatges, també fa pelegrinatges a visitar una pedra negra a la Kaaba.

39.- Els llocs on s'apareixen les imatges són considerats llocs amb energia tel·lúrica, relacionada amb configuracions astrològiques. I, també amb l'orografia, l'atmosfera i formes especials del relleu. Alguns estudiosos han cercat relacions entre els santuaris de les verges negres i les constel·lacions astrals. S'han fet estudis sobreposant constel·lacions astrals com la Ossa Gran i l'Ossa Petita sobre llocs on hi ha culte a verges negres amb resultats molt curiosos, do-

nat que hi ha força coincidències.

40.- Les verges negres són objecte de peregrinacions. Igualment passa a l'islam amb la pedra negra de la kaaba.

41.- Els monestirs relacionats amb les verges negres tenen un licor típic d'alcohol fet per destil·lació de les herbes o els fruits propis de cada lloc. Per exemple a Montserrat els "Aromes de Montserrat". (Els monjos cartoixos tenen el licor de Chartreuse"). Els monestirs benedictins tenen el licor "Benedictine".

42.- Molts monestirs relacionats amb verges negres són en llocs poblats per vinyes i tenen una bodega.

43.- Els llocs on hi ha verges negres també hi ha la presència de l'arcàngel Sant Miquel. En les aparicions de les imatges intervenen "àngels". Algunes

imatges han estat trobades en "arques", en molts casos, transportades des d'orient. Molts miracles atribuïts a les verges negres, consistien en alliberar cristians captius de musulmans, transportant-los en arques voladores des de la presó on eren captius fins el seu poble on podien viure en llibertat.

44.- Moltes apareixen a llocs on hi havia cultes pagans en dòlmens i menhirs o pedres negres. En aquest llocs s'hi ha mantingut balls de danses en determinats dies de l'any al ressò de les verges negres; danses ancestrals que ja es ballaven abans de les aparicions de les verges negres, les quals tenen un simbolisme i una iniciació religiosa.

Contextualització

L'aparició de les Verges Negres coincideix amb una època d'importants transformacions religioses, així com amb el sorgiment d'unes ordes místiques que significarien un canvi en la configuració social europea. Va ser una d'aquelles etapes en les quals periòdicament ressorgeix per un moment el veritable esoterisme, abans de submergir-se novament en el silenci, deixant al seu darrera les restes culturals que les generacions següents no aconseguïen entendre, així: càtars, templers, alquimistes, cabalistes, Fidels d'Amor, els Trobadors, formen part d'aquella munió heterodoxa de grups amb un assenyalat caràcter gnòstic que floriren una mica per a tot arreu, però en particular al Sud d'Europa i que tingueren una gran influència en l'art i en les formes de vida.

Va ser l'Orde del Temple una de les que més va influir en aquest canvi cultural, doncs van ser ells i els monjos del Cister, els qui més contribuïrien a restaurar el culte antic i gairebé oblidat a les Verges Negres. Així, aquells pobles que adoren a qualsevol Verge Negra, com la de Montserrat, entren en comunió amb la Gran Mare Natura, el seu cos físic és el negre terra, els rius les seves venes, les aigües la sang vital, les muntanyes els seus pits, la vegetació la seva pell, les entranyes el seu ventre, les valls els seu si acollidor i la seva túnica: la fertilitat de la natura, manifestació del seu poder.

Isis, deessa egípcia

Des d'aquesta perspectiva, podem fàcilment determinar que el culte a les Verges Negres és molt anterior als segles XI-XII, aquests segles ens mostren un ressorgir d'aquest antic culte, ja que tots els pobles de l'antiguitat i a tot arreu, havien adorat la Gran Mare sota diferents noms. Apuleyo, en la seva obra "L'ase d'or" fa pronunciar aquestes paraules a la Gran Mare:

"Jo soc la Mare Natura, la Mare universal, senyora de tots els elements, filla primordial del Temps, sobirana de totes les coses espirituals, reina dels morts, dels immortals, l'única manifestació de tots els Deus i Deesses que existeixen. Els Frigis primitius m'anomenen Cibeles la Mare dels Deus; els atenencs m'anomenen Artemisa, a Xipre Afrodita, pels arquers de Creta soc Dictynna, pels sicilians Persèfone i pels d'Eleusis Demeter. Alguns em coneixen com a Juno, d'altres Bellona, o Mecate, alguns com Rhamnusia, però per les races etiòps, damunt de les seves terres brilla abans d'enlloc el Sol del matí i els egipcis que sobresurten en la ciència antiga i m'adoren amb cerimònies apropiades per a la meva divinitat m'anomenen pel meu veritable nom: la Reina Isis".

J.S.O.

(Recopilat per Josep Cortès)

Allò que amaguen els historiadors oficials sobre la bandera de Mallorca (i VI)

"Otra bandera restaura el Sr. Archivero, la correspondiente a D. Pedro IV; discrepo de él en la forma, que por lo ya dicho, entiendo ha de ser *estandarte* es decir cuadrada y sin puntas, y no rectangular como se pinta en el folleto como si correspondiera a un caudillo de 5 o más vasallos y no a un Rey. Discrepo también en el color del fondo de los cuarteles de los castillos que según el escudo de la orla del *Llibre de Corts Generals* adornando la imagen del Rey Pedro IV, es azul y no morado o púrpura como propone el Sr. Archivero, conviniendo además aclarar si los castillos que en el citado escudo del *Llibre de Corts Generals* aparece hoy negros, es que se pintaron negros (sable) o se pintaron plateados y la plata con el tiempo se ha ennegrecido, pero ésta es una duda mía, que no tiene nada que ver con el color del fondo de los cuarteles de los castillos que repito es azul, y ha de ser azul y no morado.

Se propone también en el folleto una restauración del sello de la Universidad de Mallorca fundándola en la concesión de D. Jaime I; en dicha concesión se dice en una parte nuestro blasón, en la otra el castillo de la Almudaina; el señor Archivero agrega en la parte del blasón y en la orla, para llenar un hueco, dos conchas de peregrino, signo heráldico que se recuerda las cruzadas, y que es tan signo como las barras de Cataluña o las flores de lis de los Borbones y como este signo no figura en la concesión, no puede ni debe admitirse, lo mismo que otra porción de adornos en cuyo detalle no entraré pues el sello ha de ceñirse a la concesión y basta y sobra el signo de los palos de D. Jaime I para llenar honrosamente el

anverso de cualquier sello antiguo.

Estos son mis reparos, repito que celebraré estar en un error, pero conste también que me han preocupado tales asuntos, porque deseo que la Corporación acierte en ésta como en todas las cuestiones, y porque estos estudios contribuirán a que se esté en lo firme, al fijar la señera o divisa que puede usar el Ayuntamiento de Palma".

Dia 15 de març, a la sessió celebrada per l'Ajuntament de Palma, el regidor Garcia Orell va demanar al batle si ja s'havia nomenada una comissió "que ha de entendre en el asunto de la bandera, suscitado por el Sr. Calvet". El batle contesta dient que la comissió s'ha de reunir el proper divendres, a les 3 del capvespre. (AMP, Actes Ajuntament AC 203 f. 78v)

Aquest mateix dia el periòdic "La Tarde" publicava una nota titulada **La bandera de Palma**, fent menció d'una reunió del batle, alguns regidors i l'arxiver municipal. Fan notar que el senyor Calvet i el senyor Pons "discutieron ampliamente alguno de los extremos apuntados por el Sr. Calvet en contra de lo que el archivero manifestó en el folleto "La Bandera de Mallorca". A fin de que la discusión no se eternice y degenerare en minucias y detalles sin importancia, se ha convenido fijar los puntos capitales y esos sin "forma de la bandera" y "disposición del Castillo y las barras". Tant un com l'altre faran "un resumen sintético de sus argumentos para ponerlos en conocimiento de los demás Sres. de la Comisión y resolver en consecuencia. El martes volverán a reunirse".

1923

Dia 5 de gener "La Almudaina" amb el títol **Sobre la bandera de la Ciudad de Mallorca**, publicava un llarg article signat per Vicenç Furió, escrit que comença així: "¿Debe figurar el Castillo de la Almudaina a las barras catalanas, en la parte superior de la bandera que ondeó por primera vez en el balcón de nuestra Casa Consistorial el día 31 de Diciembre?". Tot seguit Furió es refereix al dictamen de Benet Pons i Fàbregues i

es demana: "¿Acertó el señor Pons al anteponer el castillo al blasón real?". A continuació transcriu, en castellà, el document del rei Sanxo fent notar que "hay bien patente un error de pluma como puede verse en la transcrita traducción, este es la repetición de la palabra "superiori", superior, al describir la colocación de los blasones en la enseña". Segueix Furió volent demostrar que l'amanuense que va copiar per segona vegada la concessió del rei Sanxo és qui es va equivocar. "Nunca en heráldica se empieza la descripción de un escudo por la parte inferior, si este es cortado, es decir dividido horizontalmente en dos mitades dejando el jefe, la superior para el último". Continua fent altres observacions al dictamen de Pons dient que ell mateix va reconèixer aquest error, però davant els dubtes i confusió, Pons va trobar la solució "en una lápida aparecida entre los escombros de un lienzo de muralla que se estaba derribando en aquel entonces, donde se ve el escudo de Mallorca, ocupando la Almudaina el jefe y los palos la punta". Furió diu que no dubta que pugui existir tal escut, "pero de que sea una fiel interpretación de la voluntad de don Sancho, ¿quién nos responde de ello? También en nuestros días se han esculpido escudos en la misma forma, y otros en sentido contrario, como puede verse en edificios importantes de nuestra población. Errores se han cometido en todas épocas". Tot seguit Furió aporta en contra d'aquest escut les monedes batudes a Mallorca des del rei Ferran II a Carles d'Àustria, on figura l'escut quarterat "cuyo primer cuartel ostenta siempre las barras catalanas y no el castillo". Els reis només permetien algunes precedències tractant-se d'emblemes religiosos com la creu de Sant Jordi, l'ordre de la Mercè o de la Cartoixa. Continua manifestant els errors i preferències de Pons i acaba censurant la bandera que es penja al balcó de l'Ajuntament dia 31 de desembre, ja que els pals o barres han de figurar sempre a la part superior i el castell de l'Almudaina a la part inferior.

Dia 27 de gener d'aquest any

1923, "El Felanigense" es feia ressò del fet d'haver posat la bandera mallorquina en el balcó de l'Ajuntament de Ciutat i la recomanació feta a tots els ajuntaments illencs perquè fessin altre tant.

En l'edició de dia 10 de febrer, el setmanari lloava l'acord de l'Ajuntament de Felanitx, de posar la tal bandera al balcó, al mateix temps que fa esment a les consideracions emeses per Benet Pons i Fàbregues. Dia 17 de febrer, publica la relació de donatius fets per cada un dels membres del consistori per adquirir la bandera mallorquina.

Dia 14 de juny de 1930, reunit en sessió l'Ajuntament de Felanitx, comenta aquest cas: "Vista una instancia de varios vecinos de esta ciudad copartícipes en la donación de una bandera mallorquina a este Ayuntamiento en la que expresan sea enarbolada en la próxima festividad de Corpus la bandera de Mallorca junto a la española para satisfacción de los anhelos populares, se acordó acceder a la expresada petición".

En la mateixa sessió s'havia llegit un ofici de l'Associació per la Cultura de Mallorca en què demanava a l'Ajuntament "el ferviente deseo que, dando inmediata efectividad al R. D. de día 9 del corriente el cual revoca otro de 18 de Septiembre del año 1923 que hacía referencia al uso de la bandera regional y de nuestro idioma, se vuelva a enarbolarse la bandera mallorquina en la fachada de la Casa Consistorial, como se hacía en otro tiempo. Enterada la Comisión acordó acceder a dicha petición". Aquest temps era batle Baltasar Nicolau Artiges, de la possessió la Galera.

Dies després era cercada la bandera i l'asta però no la trobaren.

Dia 16 de juliol de 1931, l'Ajuntament de Felanitx aprova adquirir una nova bandera mallorquina perquè l'actual és de particulars que la cediren temporalment, i al mateix temps demanar responsabilitats a l'Ajuntament de la dictadura presidit pel Antoni Rigo "por haberse dejado arrebatarse una bandera obtenida por suscripción popular".

Dia 17 de juny de 1933, l'Ajuntament de Felanitx autoritza el pagament de 140 pessetes pel valor d'una bandera regional mallorquina destinada a l'edifici de l'escola graduada de nins.

La representació de la Passió de Crist

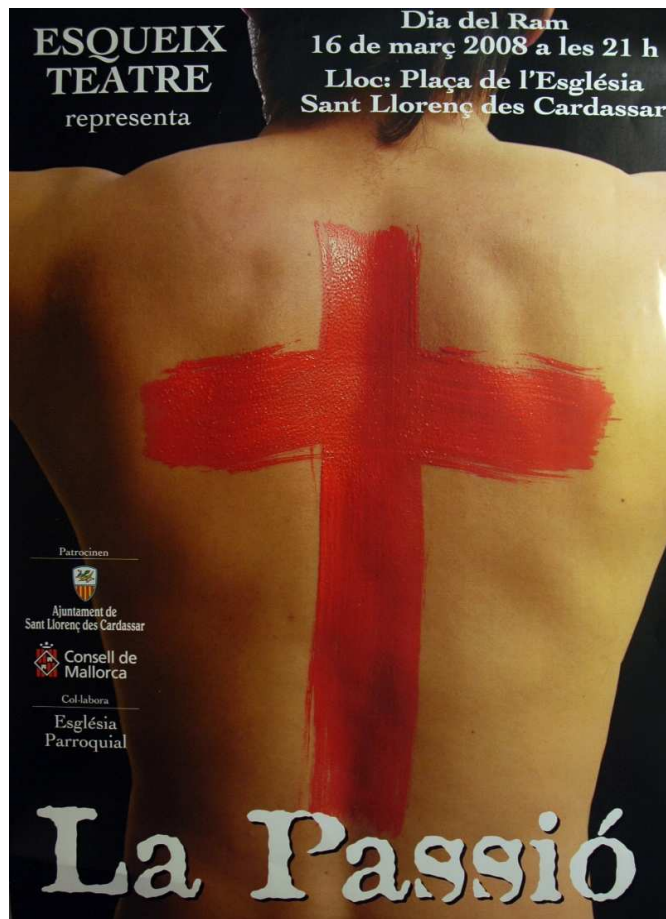
El passat vespre del Dia del Ram va tenir lloc la representació de l'acte sacramental que escenifica les darreres hores de Crist, segons els Evangelis sinòptics de Mateu, Lluc, Marc i Joan.

Ja fa uns anys que es posa en escena a Sant Llorenç, i el Lloc Sagrat ha estat sempre el lloc escollit, no tan sols per la seva ubicació a la plaça Nova, sinó també per l'escenari natural que la façana de l'Església llorencina suposa.

L'obra cada any ha tingut una gran acceptació per part dels llorencins, que han comparegut i han omplert tota la plaça; llàstima dels impediments que hi ha, el mobiliari urbà de la plaça i la bardissa que hi ha envoltant l'escenari.

Els actors, tots llorencins, realitzen, a pesar d'ésser afeccionats, una magnífica actuació, cada un en el seu paper, però jo penso que cal destacar-ne dos: en Pascual Soler, per la seva interpretació de la figura de Judes, amb la seva tètrica mort penjat d'una corda, tal com diu l'Evangelí (Mateu, cp. 27 v. 7); i especialment en Toni Gomila en el paper de Crist. Ambdós destaquen per donar a la seva interpretació una forta càrrega de dramatisme i que fan creïbles els seus papers, el que fa que els espectadors en qualque moment es quedin una mica acollonats davant el que succeeix a l'escenari. Els altres actors, tots compleixen els seus papers, si bé no tenen tanta transcendència a l'obra.

A més, cal destacar els fets que succeeixen al palau del gran Sanedrí, al Pretori romà, on hi ha un dubtós Ponç Pilat que es renta les mans de tot el que

li passa a Crist; i a l'hort de Getsemani, amb les temptacions del dimoni, la presència del missatger -l'àngel- de Déu Pare; i la posterior crucifixió de Crist, on els cops de martell quan li fiquen els claus a les mans i als peus i els crits de dolor que rompen el silenci de tota la plaça. També hi ha l'escena del Sopar, on Jesús va instituir l'Eucaristia (Mateu, cp 26, v.26 - 28; també Marc i Lluc). Aquests foren indubtablement els millors moments i els més emotius i importants d'aquesta representació.

Al final, la gran quantitat de gent que omplia la plaça de gom a gom va rompre amb un llarg i fort aplaudiment, premiant així l'actuació d'un bon grapat de persones que cada any recorden uns fets ocorregut ara fa quasi dos mil anys. Esperem que el proper dia del Ram poguen tornar repetir aquesta experiència. Així sia.

Ignasi Umbert

Bikka la yengua epanyola!

En vista de l'evolució del castellà en els darrers anys, degut bàsicament a les aportacions realitzades pels joves, la Reial Acadèmia de la Llengua donarà a conèixer la reforma de l'ortografia espanyola, que té com objecte unificar l'espanyol com a llengua oficial dels hispanoparlants.

Serà una esmena paulatina, que anirà entrant poc a poc, per evitar confusions entre els usuaris.

La reforma farà més simple el castellà, posarà fi als problemes d'altres països i farà que ens entenguem de manera universal els qui parlem aquesta noble llengua.

La reforma s'introduirà en les següents etapes anuals:

1.- Supressió de les diferències entre C, Q i K. Per començar, tot so paregut a la K serà assumit per akesta lletra: *Kasa, keso, Kijote*.

2.- Se simplificarà el so de la C i la Z per igualar-nos als nostres germans hispanoamericans, que konverteixen totes akestes lletres en un únich fonema "S", amb la qual cosa sobram la C i la Z: *El sapato de Sesilia es asul*.

3.- Desapareixerà la doble C i serà reemplaçada per la X: *Tuve un axidente en la avenida Oxidental*. Gràcies a akesta modifikació, els espanyols no tendran desavantges ortogràfics davant altres pobles, per l'estranya pronúncia de sertes lletres.

4.- Aiximateix, es fonen els sons de la B i la V, ja ke no hi ha kap diferència entre akestes dues bokals, per la qual cosa, a partir del segon any desapareixerà la V, i veurem kom bastarà amb la B per a kè bisquem feliços i kontents.

5.- Passa el mateix amb la LL i la Y: *Yébeme de paseo a Sebiya señor Billar*. Akesta integració probokarà agraiment dels ki parlen casteyà, des de Balència fins a Bolíbia.

6.- L'hac, la presència de la qual és fantasma, kedarà abolida per kom-

plet. Així parlarem d'erbes o alkool, no aurem de pensar com s'escriu koerència, s'akabaran akestes komplikades i umiliants distinsions entre *echo* i *hecho* i no s'auran de tudar més ores d'estudi en una küestió ke ja ens tenia farts.

7.- A partir del terser any d'akesta implantació i per a major konsistència, tot so R s'escriurà RR: *Rroberto me rregaló una rradio*.

8.- Per ebitar altres problemes ortogràfics es fusionen la G i la J, per tal ke jitano s'eskrigui kom jirafa. Ara tot ba amb J: *El jeneral jestionó la jerencia*. No i a dubte ke akesta sensiya modifikació farà ke parlem i eskriguem amb més regularitat i més ràpid ritme.

9.- Una orrible jeneralitat del casteya son els axents. Akesta traba quotidiana jenerara una axio desisiba en la rreforma: farem kom l'angles, ke a triomfat unibersalment sense axents. Kedaran kancel·lats des del kuart any i auran de ser el sentit komu i la intel·li-

jensia de karrer els ki diguin a ke es refereix kada bokable. Per exemple: *komo, komo, komo*.

10.- Les konsonants ST, PS o PT juntes kedaran kom simples T o S, a fi d'atrakar-nos el maxim possible a la pronúncia iberoamericana. Amb el kanbi anterior direm ke *etas propuetas okasionales etan detinadas a mejorar ete etado konfuso de la lengua*.

11.- Tambe seran proibides sertes konsonants finals ke incomoden i ajuden pok el siutada. Així es dira: *ke ora es en tu relo?*, *As un ueko en la pare* i *La mita de los aorro son de Agusti*. Entre eyes, se suprimiran les S dels plurals, de manera ke direm *La mujere* o *lo ombre*.

12.- Despre arribara l'eliminació del partisipi passat i la kanselació dels artikles. L'us a imposat ke ja no es digui *bailado*, sino *bailao*, no *erbido* sino *erbio* i no *benido* sino *benio*.

13.- Kapbaix asetarem aket kotum bulgar, en vita ke el poble ja no komanda, al kap i a la fi. Des del sinke any kedara suprimida

aketa D interbokalica ke la gent no pronúncia. A me, konsiderant ke el llati no tenia artikle, nosatre no em d'imbenta una kosa ke el nostre pare llati rrebutjava. Kateya no tendra artikle.

Al prinsipi sera un pok enrredat i parlarem kom futboliste iugoslau, pero despre tot etrange veuran ke taka d'aprendre nou idioma rresulta me fasil.

Professo akabaran benerant akademics ke auran desidit fer rreforma klau per a ke essers umans que bibim a nacions hispanoparlants gaudim d'idioma de Serbante i Kebedo.

Aixo si: mai no asetarem ke potensia estrangera toki pel de lletra Ñ, ke rrepresenta balors me elebats de tradició hipanika i primer kaurem morts abans ke acetar vexacions al simbol ke a etat kor bibifikant de itoria catisa epanyola unibersal.

Rrebut per korreu-e
Tradujió de Josep Kortès

Dissabte, 19 d'abril, a les 20.30 h
BALLET DE CAMBRA ILLES BALEARS
Gratuït

Dissabte, 26 d'abril, a les 21 h
Presentació del disc
HAMBRE DE QUIMERAS
KAREL GARCIA (Cuba)
Entrada: 8 €

INFORMACIÓ I TAQUILLA
971 58 73 73

**AUDITORIUM
SA MÀNIGA**
CALA MILLOR

Ajuntament de
Sant Llorenç des Cardassar

**Vetlades
en
el
Molí
d'en
Bou**

Antoni Galmés
cèl·lules mare
i teràpia cel·lular

Dia 18 d'abril a les 21.00

**Reserves:
Telèfon: 971 848045**

IGNASI
JOIERIA
SANT LLORENÇ

**MODA AMB ACER
ESTIL 2008**

Mooby
GIOIELLI

Setmana inter-cultural a l'escola

Aquest més els periodistes de l'escola ens hem volgut interessar per un gran esdeveniment: la Setmana Cultural. Cada cicle ha organitzat les seves activitats sobre el tema d'aquest curs, que és la INTERCULTURALITAT.

Hem utilitzat les mateixes preguntes a tots els cicles i aquí estan, però, sobretot, no perdeu de vista les fotos del que hem fet!

1-Quines activitats farà el vostre cicle la setmana cultural?

Primer cicle: Tallers, dinar, educació vial i conta contes.

Segon cicle: Pilotes, jocs antics i cuina de països diferents.

Tercer cicle: "Com menjam", tallers de cuina de diferents països, educació vial i danses.

Infantil: Una dansa, contar contes de diferents cultures del món, taller per dur un objecte quan ballem la dansa, tallarem la darrera cama de la Jaia Correma i farem una sortida pel poble amb l'educació vial.

2-Pensau que els nins i nines es divertiran?

Primer cicle: Sí.

Segon cicle: Molt.

Tercer cicle: Sí.

Infantil: Sí.

3-Ens hem entrat que enguany el

tema de la setmana cultural serà la "interculturalitat", quina serà l'activitat relacionada amb el tema?

Primer cicle: Dinar i disfresses.

Segon cicle: Cuina.

Tercer cicle: Tallers de cuina i danses.

Infantil: Danses contes...

Laura i Lydia, 6è

...i, cada dia, un gra més

FULL INFORMATIU NÚM. 13 març 08

Benvolguts lectors,

Una vegada més us volem explicar alguns detalls de les activitats ambientals de l'escola:

* Pel que fa a l'hort, les fortes ventades de principi de mes el van afectar greument. Gràcies a les pluges que vengueren després es va recuperar bastant, excepte les faveres que quedaren ben tombades. Després de vacances esperam poder fer noves sèmbers i collir faves, lletugues, porros...

* La primera recollida d'oli ha anat molt bé. Gràcies a la vostra col·laboració se'n dugueren 60 litres i ja tenim alguns pots més esperant el seu torn. Ara, que hem començat, no ens hem d'aturar i hem de continuar la roda i omplir els pots buits que us hem retornat. Aprofitam l'ocasió per demanar-vos que

ens envieu els pots ben tancats i torcats, ja sabeu que l'oli és molt brut.

* Les llaunes continuen arribant al seu lloc. Ja n'hem comptabilitzat 1.323 i en tenim una capsa pendent de comptar. No en tireu cap. Pensau amb nosaltres i amb la natura!

* Recordau que, ara que ja comença a fer bon temps, és un bon moment per anar més a peu o amb bicicleta i deixar el cotxe. Així no contaminam, estalviem energia i també és bo pel nostre cos. Gràcies.

Alumnat de 5è nivell
CP Mestre Guillem Galmés

PLANÍCIA

El Govern de les Illes Balears i el Ministeri de Medi Ambient ja han acordat el text definitiu del conveni per a la compra de la finca de Planícia, en el municipi de Banyalbufar. Planícia té una superfície de 445 hectàrees i el Ministeri de Medi Ambient i la Conselleria de Medi Ambient han donat els respectius vistiplaus als termes de l'adquisició de la finca per un valor d'11.182.000 euros. El Ministeri aporta 10.000.000 d'euros i la Conselleria, la resta i les despeses derivades de la compra.

El conveni acordat és fruit de les accions conjuntes dutes a terme per la Presidència del Govern i la Conselleria de Medi Ambient davant el Ministeri de Medi Ambient. La compra de Planícia suposarà la incorporació al patrimoni públic d'una de les finques més valuoses, des del punt de vista ambiental, de la Serra de Tramuntana.

El Ministeri de Medi Ambient ha comunicat avui, oficialment, que ha donat el seu vistiplau al text del conveni i que ja compta amb els informes favorables dels seus serveis jurídics. El conveni ha estat remès al Ministeri d'Administracions Públiques a efectes de la seva tramitació final.

L'adquisició es realitza exercint el dret de retracte que estableixen la Llei estatal de Monts i la Llei autonòmica de Conservació d'Espais de Rellevància Ambiental. Ambdues atorguen a l'Administració autonòmica la possibilitat de fer seu un patrimoni al mateix preu fixat per una operació de compra-venda entre particulars. En el cas de Planícia, el preu d'adquisició és l'esmentat perquè és el valor acordat en l'operació de compra-venda de la finca realitzada el 12 d'abril de 2007. A partir d'aquella data, la Conselleria disposava d'un any per a exercir el dret de retracte i fer-la seva al preu apuntat.

El Ministeri de Medi Ambient serà el titular de 427 hectàrees (un 96 per cent), mentre que la Conselleria ho serà de les 18 restants, que inclouen les cases de la possessió, de 1.400 m². Malgrat aquest repartiment de titularitat, la finca no serà segregada i la Conselleria de Medi Ambient i el Ministeri

de Medi Ambient han acordat que serà una finca pública gestionada directament pel Govern de les Illes Balears, si bé el Govern central, com a propietari de la major part de la possessió, participarà a una comissió de seguiment de la gestió. Planícia suposa una quarta part de la superfície de tot el municipi de Banyalbufar.

Planícia és una de les possessions més conegudes de la Serra de Tramuntana, sobretot a la contrada d'Esporles, Banyalbufar i Estellencs. Està situada al vessant de la Mola de Planícia, entre les finques de Son Balaguer, Son Serralta, es Rafal de Planícia i s'Arboçar. Destaca tant pels seus valors naturals, especialment pels seus magnífics boscos d'alzinar, com pels elements patrimonials que allà s'hi troben, precisament relacionats amb l'aprofitament del bosc i l'antiga activitat dels carboners.

A més, la finca de Planícia guaita sobre la mar, amb unes espectaculars panoràmiques des d'una costa retallada de penya-segats. Als voltants hi ha conegudes fonts, com la de sa Menta i la des Garbell. En conjunt, i des del punt de vista paisatgístic, és una de les finques més belles de la Serra de Tramuntana.

A més, Planícia és molt coneguda per excursionistes i senderistes. La Mola de Planícia és un referent per als afeccionats al muntanyisme, pel que fa a rutes del sud de la Serra de Tramuntana. La possessió, documentada des de l'any 1450, té una gran casa de senyors (1.400 metres quadrats) i una altra més petita i més propera a la mar (310 metres quadrats). També hi ha una immensa tafona que és una bona mostra de l'antiga activitat oliverera de la finca.

QUALITAT DE L'AIGUA

La Conselleria de Medi Ambient invertirà enguany gairebé 63 milions d'euros en obres per a millorar la qualitat de l'aigua. Aquestes inversions inclouen el manteniment de les depuradores d'aigües residuals (13,5 milions d'euros) i les noves infraestructures (49 milions

d'euros). Es tracta d'inversions en obres hidràuliques, qualitat ambiental de les aigües, diverses conduccions d'aigua en alta, actuacions a torrents (neteja, manteniment i adequació per a evitar inundacions) i remodelació de depuradores. La distribució per illes d'aquestes inversions és la següent: Mallorca, 34,2 milions; Menorca, 6,8 milions; Eivissa, 20,5 milions; i Formentera, 817.000 euros.

Enguany serà un objectiu important per a la Conselleria de Medi Ambient la construcció o remodelació de depuradores i les seves instal·lacions annexes per oferir a la població una bona gestió del cicle de l'aigua depurada a través del tractament terciari i la seva reutilització per a l'agricultura, per al regar de zones verdes públiques o privades o per a la neteja viària. Pel que fa a les infraestructures de subministrament d'aigua potable, durant 2008 es realitzaran més inversions en el control i la millora de la qualitat de l'aigua i es posarà en marxa la important aportació hídrica de sa Costera. Aquestes mesures permetran fer arribar aigua de més bona qualitat a més municipis.

A més la Conselleria de Medi Ambient a través de l'Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental posarà especial atenció en la millora i manteniment de torrents, així com l'explotació i manteniment de totes les infraestructures hidràuliques que són competència de l'administració autonòmica.

Entre les obres hidràuliques més importants que s'executaran enguany, cal destacar l'ampliació de les depuradores d'Artà i Sant Antoni, i les millores de tractament a les depuradores de Ciutadella sud i Eivissa Vila.

NAIXEMENTS

* Dia primer de març va néixer a Sant Llorenç en Marc Llodrà Nebot, fill de n'Antoni i na Marta. Enhorabona.

* El 3 de març, a Cala Millor, va néixer na Maria García Torres, filla d'en Jesús i na Francesca. Salut.

* El dia 15 de març va néixer a Sa Coma na Maria González Pieras, filla d'en Juan José i na Margalida. Salut.

* El 19 de març n'Ahmed i na Najat El-Miri, llorencins d'adopció, ten-gueren una filla i li posaren per nom Maruan. Salam.

El mes passat férem una errada quan posarem Flores en lloc de Llorer al segon llinatge d'en Francesc Cam-pillo. Demanam disculpes.

DEFUNCIONS

* Dia 17 de març va morir a Son Carrió n'Antònia Umbert Galmés, de 66 anys. Descansi en pau.

* Dia 24 de febrer ens va deixar en Bartomeu Jaume Llinàs, un llo-rencí de 80 anys que de jove havia estat un gran bar-robiner; fins i tot va guanyar un pre-mi provincial. Que descansi en pau.

* El dia 4 de març va acabar la seva vida n'Apol·lònia Gelabert Fullana, una llorencina de 82 anys que vivia al carrer Tramuntana. Al cel sia.

* Dia 26 de febrer ens va deixar

n'Aina Riera Gomi-la, de malnom Nespla, una llo-rencina de 90 anys que vivia al carrer de la Creu. Que puguem pregar molts d'anys per ella i que descansi en pau.

* Dia 13 de març va morir a Sant Llorenç na Sebastiana Mut Font, de 66 anys. Descansi en pau.

* El 25 de febrer va morir a Sant Llorenç n'Ulrike Johanna Elisabeth Krall, una alemanya de 57 anys. Des-cansi en pau.

NOCES

* El dia 8 de març es casaren en Sean David Etheridge i na Kaleigh Susan Ridgwell, tots dos del Regne Unit. Congratulacions.

NOTA

Els interessats en publicar notícies de societat en aquesta secció les poden fer arribar a

Bel Nicolau i Aina Simonet

* El dia 27 de febrer va entregar l'ànima a Déu na Maria Pont Riera, viuda d'es Coix de Pocafarina. Tenia 87 anys d'edat i vi-va al carrer Major. Que la vegem en el cel.

LA CANÇÓ EVOCADORA

Heu reparat, amics, que hi ha cançons que us guarden, en llur verge melodia, la memòria llunyana d'un bell dia desvanescuda en invisibles fons?

Guesten els llavis els antics petons; passa el perfum de l'oblidada aimia, i tornen, esfumades, les visions on, altre temps, el cor s'embadalia.

No era al so d'aqueix aire entresentit que, reclinant el cap sobre son pit, el bes d'amor nostres batecs juntava?

No era al ritme dels cors aconsonats i al bullir de les dobles voluptats que al lluny, sonora, la cançó passava?

ODIO LES JOIES SOBRE LA CARN...

Me repugnen les joies, Caterina, sobre ton cos magnífic de deesa. Les joies, ressaltant en la nuesa, taquen vilment la teva carn divina.

Que quan ma boca sobre tu es reclina i amb sàvia lentitud el coll te besa, profana la sabor de ta bellesa el refrec d'una joia diamantina.

En les teves mans, les sagnants tumbagues són un florir de purulentes llagues on canta la ferida del robí;

oscil·len, lletjament, les arracades, i en les polseres a ton puny tancades veig la tribu simiesca ressorgir.

Gabriel Alomar (de *La columna de foc*)

Ultramillor

**Agència de viatges del grup A
Títol 999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**

FONTANERIA

JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

El Cardassar obre la porta a l'esperança

Pau Quina

No pareix vera, però està confirmat. El Cardassar està encapritxat a fer-me quedar malament. Durant tot l'any, cada mes que he posat que l'equip s'enfonsava, posteriorment s'ha recuperat amb un parell de bons resultats. I a la inversa, ben igual. La cosa ha arribat a tal punt que alguns membres de la directiva m'han demanat que per favor en aquest número de la revista no posàs res positiu de l'equip, ja que, si no, el mes que ve tendrien una crisi de resultats. Jo, com que no som supersticiós (encara que ja començ a qüestionar-m'ho), he passat del tema i he decidit contar-vos les coses tal com són. I el que passa és que l'equip ha tornat fer una petita reacció (digna d'alabar en aquestes alçades) que obre la porta de l'esperança. Dos empats (Cardassar 1-1 At. Rafal; Collera 1-1 Cardassar) i una victòria (Cardassar 2-0 Gènova) fan reviscolar l'esquadra llorencina i desperten l'afició que quasi ja s'havia rendit. A més, les possibilitats de salvació augmenten des del moment que el Villacarlos (equip menorquí de Tercera) ja sembla condemnat a baixar i l'Eivissa quasi té assegurada la permanència a Segona B. I per què ens afecten aquestes caramboles a nosaltres? Idò perquè si aquests dos equips citats acaben així, a Preferent de Mallorca només baixaran dos equips. Això provoca que, si el Cardassar aconseguís quedar tercer dels darrers (ara n'està a tres punts), mantindria la categoria. A més, l'equip que ocupa aquesta posició és el Pollença i du una línia descendent des de fa moltes jornades (en tota la segona volta només ha obtingut dos empats i una victòria) i cal recordar que encara ha de visitar es Moleter en un duel que promet ser decisiu i emocionant (i molt, però que molt!)

Per cert, si desgraciadament el mes que ve l'equip torna a fallar, esper que no me doneu la culpa a mi. Simplement són coses que passen en el periodisme mensual (i és que en el món del futbol en un mes poden passar moltes coses i sovint els arguments d'una data no són vàlids trenta dies després.)

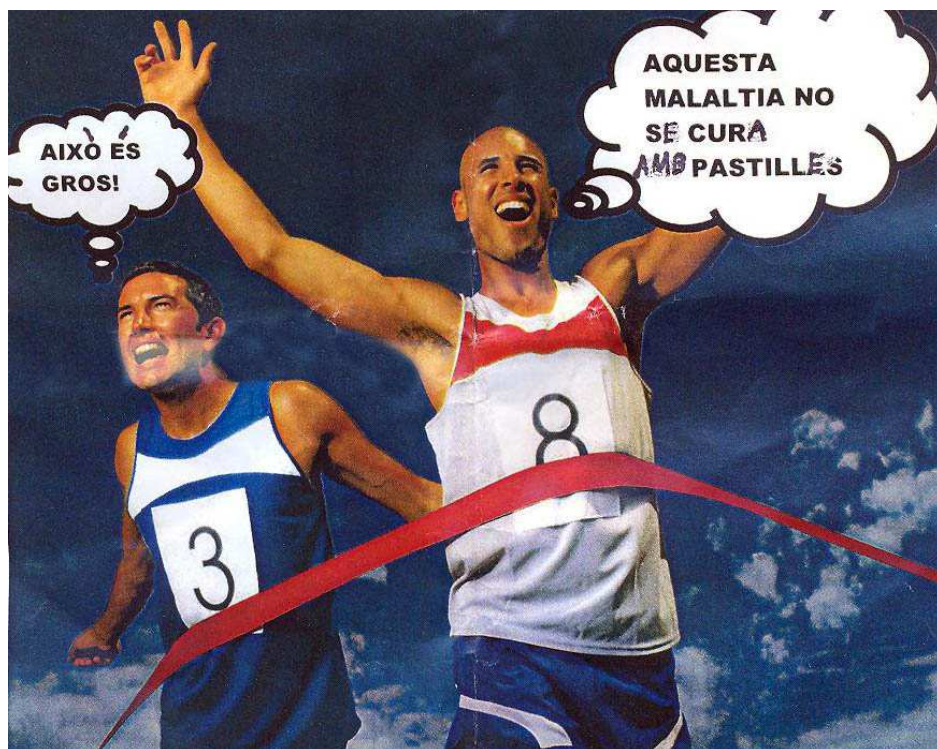
Fase final del torneig de tennis de Pasqua

Probablement quan llegiu aquestes línies ja sabreu qui ha guanyat el torneig de tennis de Pasqua 2008. Però a la data que jo entrego l'article encara no se sabia i m'ha estat impossible posar-lo. La raó: que per diferents circumstàncies es van haver d'interrompre la disputa de les semifinals i la final dels torneigs A i B. Un dia va ploure, l'altre va fer vent i, després, la meitat dels jugadors van aprofitar les festes per anar-se'n de viatge. D'aquesta manera, no podem saber qui s'ha fet amb la victòria fins al proper mes i us haureu de conformar amb la crònica de les rondes anteriors.

En el grup A, les semifinals les han de disputar en *Xetxe* (que a la fi,

com havia de ser per la seva qualitat, ja arriba a totes les fases finals dels torneigs) contra en Tomeu Rosario i en *Trompes* (com no) contra en Pedro Pócoví. En principi, els favorits són en *Xetxe* i en *Trompes*, ja que els altres dos és la primera vegada que arriben tan enfora i tenen menys experiència. Però, com sempre en el món del tennis, haurem d'esperar que es diputin els partits per poder assegurar res. Pel que fa a la resta de participants, cal destacar la rebel·lió dels jugadors procedents del grup B, que han gosat fer ombra a certs jugadors consolidats de la categoria reina. És el cas d'en Mestre, que va eliminar tot un clàssic com en *Movie*; o en Pep Lluís o en Mateu Àngel, que posaren les coses ben difícils a en *Xetxe* i en Gaspar Mesquida, respectivament.

Pel que fa al grup B, les dues branques del quadre estan bastant desequilibrades. Si per una banda ja tenim col·locat en Rafa Alonso (un dels favorits) a la final, després de desfer-se de na Nuri (7-5, 6-0) gràcies, sobretot, a la seva superioritat física, per l'altra, tenim que a l'altra part del quadre estan estancats a quarts de final. Concretament, els responsables són un

servidor i en Rafel de s'Estanyol, amb en Polit esperant-nos impacientment a semifinals. Per cert, en aquest grup ha vengut un poc de nou que cap dels tres *Pisques* no hagi estat capaç de jugar ni un sol partit. Per diferents motius, s'han anat retirant i això ha provocat la seva corresponent exclusió. Esperem que en el proper torneig els vagi millor.

Continua la malaltia del córrer

I vaja si continua. Els nostres, sense gens de por, participaren ni més ni manco que a la mitja maratón de la ciutat de Palma (d'uns 21 quilòmetres). Quasi res. Qualsevol diria que són professionals de bon de veres. I aquesta impressió augmenta quan els veus córrer amb la nova indumentària que s'han comprat. Ara tot l'estol va amb els mateixos colors i amb un jersei que diu ben gros "Fletxerets de caramutxa". I tot sota la garantia de s'Estanyol. D'aquesta manera, poden participar amb dignitat per les diferents maratons, duatlons i altres competicions d'aquest estil que s'organitzen per l'illa.

Cal destacar que els temps i la classificació dels llorencins a la cursa palmesana va ser més que acceptable. A continuació posaré el nom, la classificació i el temps de cada un. Com que eren més de sis-cents participants en total, és fàcil que me'n deixi algun. Si és així, deman perdó amb antelació.

22	Miquel Font	1.17.53
63.	Toni Font	1.24.24
108.	Juan Covas	1.28.36
129.	Joan Fornés	1.30.06
143.	Toni Perelló	1.31.00
161.	Roberto García	1.31.59
162.	Miquel Roig	1.32.01
164.	Roberto Cledón	1.32.07
183.	Miguel Oliver	1.33.09
279.	Juan Sancho	1.37.11
343.	Esteve Sancho	1.40.41
361.	Jordi "Minero"	1.41.27
469.	Miguel Oliver	1.47.38
475.	Galmés Mesquida	1.47.49
484.	Juan Pascual	1.48.13
492.	Antoni Ximelis	1.48.46
493.	Juan Antonio Sánchez	1.48.46
575.	Joan Baptista "Del"	1.53.52
589.	Melchor Sansó	1.55.10

Resultats del mes de març

Clàudia Umbert

1ª Regional Preferent

Dia 2: Cardassar 1 - At. Rafal 1
Equip titular: Perelló, Vadell, Duran, Miquel Miquel, Idevik, Gil, Burguera, Joan Rigo, Benji, Simó i Gayà.
Canvis: Miquel Sancho per Gil, Sebastià Rigo per Benji i Padilla per Simó.
Gol: Simó

Dia 8: Collerense 1 - Cardassar 1
Onze titular: Perelló, Vadell, Jaume Sancho, Miquel Miquel, Idevik, Gil, Burguera, Joan Rigo, Benji, Simó i Miquel Sancho.
Canvis: Mestre per Benji, Padilla per Simó, Cabrer per J. Sancho i Nieto per J. Rigo.
Gol: Simó

Dia 16: Gènova 0 - Cardassar 2
Onze titular: Perelló, Vadell, Duran, Miquel Miquel, Idevik, Gil, Burguera, Joan Rigo, Mestre, Simó y Gayà.
Canvis: Miquel Sancho per Gayà, Nieto per Simó, Benji per Mestre i Jaume Sancho per J. Rigo.
Gols: Simó i Mestre.

Juvenils

Dia 1: Gènova 2 - Cardassar 1
Gol: Nene

Dia 16: At. Camp Redó 2 - Cardassar 1
Gol: Joan Pere

Cadets

Dia 1: Gènova 1 - Cardassar 1
Gol: Joan Marc

Dia 8: Cardassar 0 - Porto Cristo 4

Dia 15: Montuiri 8 - Cardassar 0

Infantils

Dia 1: At. Escolar 2 - Cardassar 1
Gol: Joan Mas

Dia 16: Cardassar 6 - Sportworld 1
Gol: Xavi Cabrera, Llorenç Femenias, Sergi, Adrià i Joan Mas (2)

Alevins

Dia 1: Cardassar 1 - Margaritense 1
Gol: Joan Caldentey

Dia 8: At. Manacor 1 - Cardassar 0

Dia 15: Cardassar 0 - Calvià 5

Benjamins F-7

Dia 1: Cardassar 1 - Cala d'Or 1
Gol: Joan Sancho Fiol

Dia 8: Manacor 4 - Cardassar 0

Dia 14: Cardassar 4 - Olímpic 1
Gols: Joan Sancho Fiol (2) i Xavi (2)

Benjamins F-8

Dia 27: Cala d'Or 4 - Cardassar 3
Gols: Benjamin i Marc (2)

Dia 1: Espanya 1 - Cardassar 2
Gols: Ivan i Marc

Dia 8: Cardassar 5 - Algaida 3
Gols: Marc (2) i Ivan (3)

Dia 14: Escolar 12 - Cardassar 0

Pre-Benjamins

Dia 1: Cardassar 5 - Alqueria 0
Gols: Tomàs, Borja (2) i Joan Bauçà (2)

Dia 8: Manacor 3 - Cardassar 1
Gols: Francesc

Dia 15: Cardassar 2 - Poblense 3
Gols: Borja i Joan Bauçà

L'Auca de la història de la filosofia grega

D'auques sobre el problema de la filosofia n'hi podria haver moltes, d'interessants. Ara presentem l'Auca de la història de la filosofia grega (de l'escola de Milet als neoplatònics, obviant, entre d'altres, l'existència del cristianisme durant els últims segles de la filosofia grega).

Tot i que avui en dia és gairebé indiscutible que la filosofia grega està inspirada en teories provinents de Babilònia i Egipte, i que, al mateix temps que es feia la filosofia grega, sorgia la filosofia xinesa amb personatges com Lao-Tse i Zaratustra. També és important mencionar que en els darrers temps de la filosofia grega aquesta convisqué durant alguns segles amb el cristianisme. En tot cas, la història de la filosofia grega, tot i no ser cap "fet aïllat", té una importància cabdal per si sola, tant en el seu temps com per al futur. La filosofia i el coneixement de la Grècia antiga ha deixat rastres inesborrables en el temps; és obvi que la seva importància és considerable. Ara depèn de la posteritat quin ús, bo o dolent, se'n faci de l'herència grega. Jo opino, tot i algunes afirmacions que n'ha fet el pensament cristià posterior, que el pensament grec fou molt plurificat internament en comptes de formar cap "bloc únic compacte". Per entendre'ns: entre el pensament de l'escola de Milet, el d'Heràclit, de Parmènides, de l'estoïcisme o els neoplatònics i els altres, hi ha notables diferències. L'Auca menciona concretament aquesta diversitat ideològica.

Potser alguns preferirien que l'Auca només mencionés els personatges més famosos, com ara Tales, Epicur i Heràclit, i deixés els potser menys coneguts, com ara els neoplatònics. Hem pensat que això seria traïr la història del pensament. Hem preferit mencionar tots els pensadors que hem considerat més rellevants, no només "els que més sonin" al públic. Mencionar els més coneguts només podria crear a l'Auca més sensació de familiaritat però seria una injustícia i un favoritisme. Crec que l'Auca hauria de ser vista com l'ocasió per a conèixer altres pensaments i per tenir

una "visió panoràmica" de la història del pensament grec. Certament els presocràtics, els sofistes, Sòcrates i Plató tenen una rellevància i un interès, però no menys que els neoplatònics i d'altres.

Pau de Tars i l'hel·lenisme

La creença comuna sol pensar que entre els primers cristians i els filòsofs grecs de la nostra era no hi havia gaire contacte, que s'hauria d'esperar uns pocs segles. És una afirmació exagerada que s'hauria de matisar una mica. Encara que desconec quina relació tenia Jesús amb la filosofia, sens dubte Pau de Tars (sant de l'església catòlica, anomenat també "Saul") era un entès en hel·lenisme: les seves diatribes demostren un cert coneixement de la doctrina estoica i neoplatònica, i també de la llengua i la literatura gregues. Comentem una mica quin fou el rastre que deixà l'hel·lenisme en Pau de Tars.

La implantació i triomf de l'hel·lenisme en el món greco-romà fou un procés paulatí a costa d'uns quants segles. Els pares grecs es trobaven en un problema: ja que la fe de Crist és la veritat mateixa, com s'ha de considerar la filosofia: com un conjunt de teories que, tot i el seu parcial error, contenen part de realitat, o bé com a doctrines perilloses que cal erradicar del tot? L'opinió dels primers cristians fins l'arribada de l'era medieval era ben diversa, però la majoria demostraven en els seus escrits una certa influència del pensament grec, tot i que sempre posant per sobre els dogmes de Crist i la Trinitat.

Com l'estoïcisme i com certs megàrics i sofistes, el cristianisme és una doctrina cosmopolita: "No hi ha homes de diferent classe social, ni de diferent color de pell, ni de diferent país, ni de diferent sexe: tots els éssers humans són un en Crist". L'important en l'home és la salvació, i no s'ha d'interposar enmig de la salvació cap problema mundà, ni tant sols el desig del plaer: l'important és merèixer la salvació. Si per Epicur els plaers, les diversions i les amistats són l'important de la vida, Pau de Tars afirma que cap d'aquestes coses s'ha de posar per sobre de la missió salvadora. Així, com Epictet o Diògens

el cínic, Pau recorre el món dedicat a l'abstinència i a la missió de divulgació doctrinal i moral. Pau de Tars es considera un escollit dels déus i no li preocupa l'escarni del món: el nostre cristià sap que les missions morals no solen sortir massa bé: Diògens el cínic era la riota de la gent, Sòcrates i Jesús varen ser condemnats en no ser acceptada la seva doctrina moral, i també Pau de Tars és conscient que ensenyar a la gent obediència, autodomini, creences morals i acceptació no és fàcil.

Com en el conte cristià del Velló d'Or, conegut per Pau, els homes romans bojos per l'ambició i l'afany de riquesa, i la salvació (segons Pau) està en obeir el missatge salvador dels predicadors i complir la missió en la Terra. (Precisament, ell era un dels predicadors, com es pot suposar.)

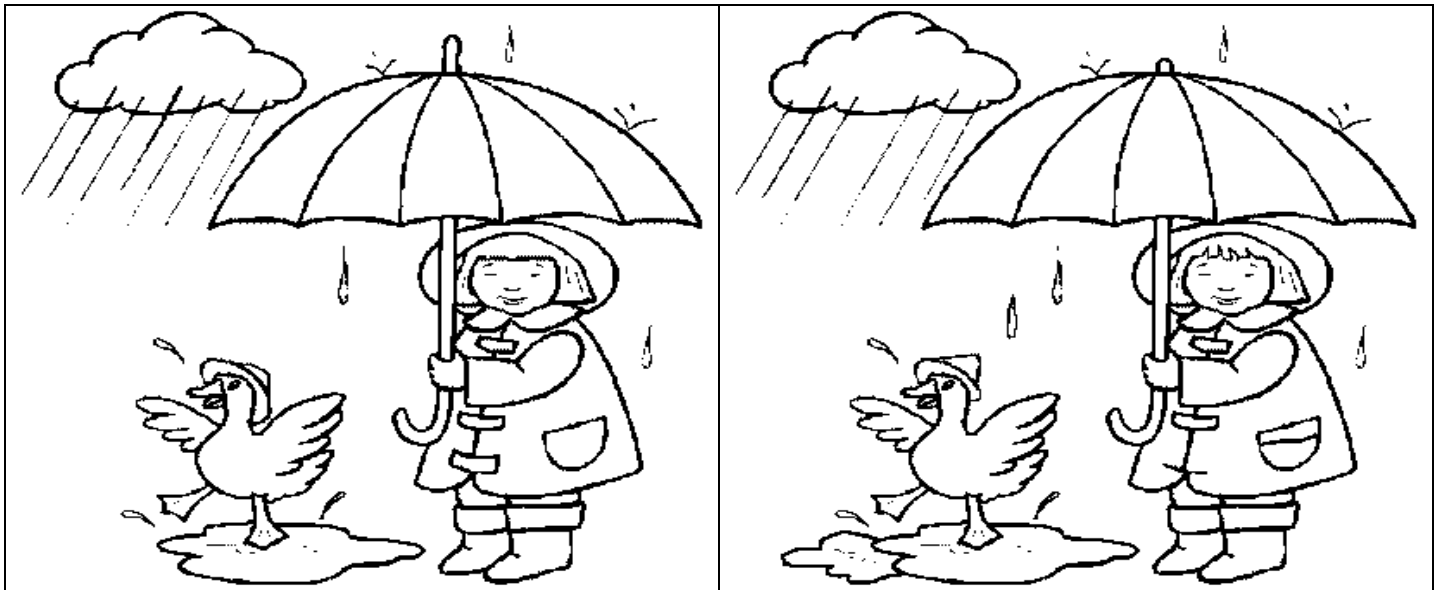
En realitat, Pau no busca (a diferència dels neoplatònics i de la majoria de filòsofs religiosos de tots els temps) endevinar quina és la natura del món sinó només de salvar l'home. Tal com Epictet (a diferència dels primers estoics) refusa d'interessar-se pel problema de la naturalesa de déu i s'interessa pels problemes morals i espirituals de la religió.

La vertadera diferència del cristianisme primitiu de Pau amb la dels hel·lens religiosos és no pas tant la pràctica específica dels costums morals (l'abstinència dels plaers materials o dels assumptes mundans com ara la política, costums que també eren presents, tot i que amb bastant menys intensitat, en l'epicureïsm) sinó en la forma específica de la salvació. Els homes són salvats per déu, i qualsevol altra forma de divinificació del món és pecat (el que no impedeix que el cristianisme utilitzés moltes idees hel·lèniques en la seva creació).

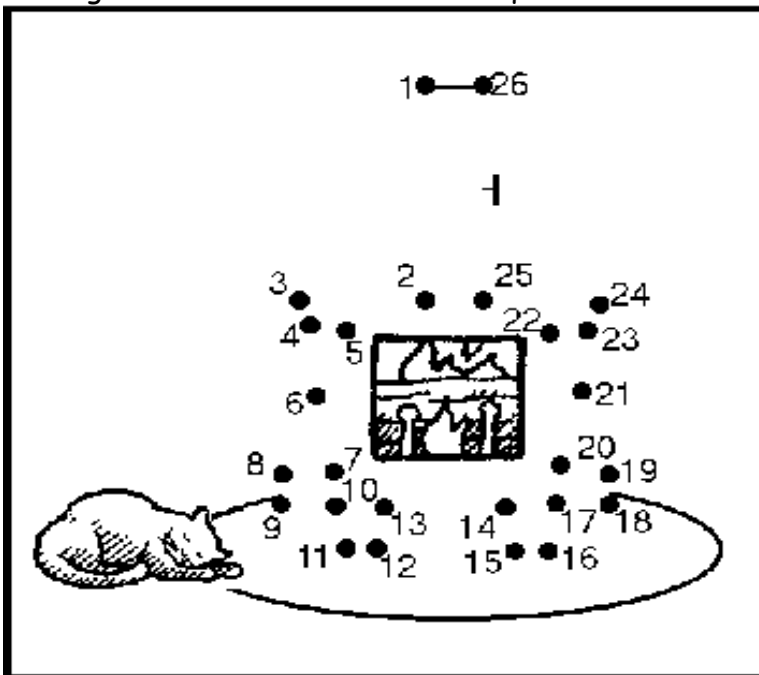
En definitiva, Pau de Tars era un cristià allunyat del món que vivia la seva salvació personal i que aplicava el refrany "qui menja poc, paeix bé". Poc a poc, amb passos lents però fermes, la religió anava vençant la resistència del món greco-romà, fins que arribat Constantí al poder la religió cristiana se sentà al poder, el que representà la victòria del cristianisme i la derrota del neoplatonisme i de la religió greco-romana.

1.- Cerca 7 diferències entre els dos dibuixos:

2.- Segueix els números i veuràs que és:

3.- Endevinalla:

**De tot parla, de tot xerra:
de la pau i de la guerra,
de la terra i del sol,
d'amor, odi i condol,
de comerç i de política,
de la mar i de la clínica;
de tot sabrà donar-te raó.
No endevines què és això?**

Margalida Fiol

4.- Ordena i trobaràs 4 noms d'instruments musicals:

TABERIA

FALTUA

TIGARRUA

BORMTA

5.- Troba el nom de set oficis:

B	O	M	B	E	R	A	O	C	A
H	R	E	N	I	U	C	X	G	I
J	P	T	R	E	R	B	M	A	C
Q	U	G	Y	X	U	U	T	B	I
A	R	E	M	R	E	F	N	I	L
J	A	D	V	O	C	A	D	A	O
B	A	E	N	C	H	S	X	R	P

Solucions al número anterior

- Els caragols A i el C són iguals.
- Sopa de lletres: Els set òrgans del cos són: llengua, fetge, esòfag, estómac, cor, pulmons i ronyons.
- Endevinalla: la neu

Joan Roig

Jaumet: Després d'haver passat unes eleccions i una Setmana Santa, amb ses seves processons i quasi sense fotre'n ni brot, quins són es vostros ànims, una peresa mental o un atac d'inspiració? Un valent, per amollar bolla.

Xesc: De ses eleccions no en parlaré perquè crec que sa capacitat d'analítica d'altres companys serà més objectiva i real que sa meva. Això de no fotre'n ni brot en tota sa Setmana Santa, seràs tu! Estic molt content, perquè de cada dia sa gent es més pietosa... o té més figurera. Sa qüestió és veure que de cada any ses processons estan més corregudas. Un altre motiu d'alegria és trobar-te amb antics companys i fer sa xerradeta. I me record d'aquelles taules de confits per regalar a ses nines. Que era de bo de fer, lligar, aquesta setmana!

Julià: Si no ho record malament, es mes passat ho deixàrem anant a escola a un pis des carrer de la Mar, per devers Can Boquet. Teníem un mestre de Felanitx, dolent com ell totsol, que mos infringia càstigs tan inhumans com posar-mos es tens des recreo en es carrer de cara a sa paret, tan aprop que si te giraves darrera i ell t'afinava, amb una betcollada et feia pegar amb so cap a sa paret. No sé si per protestes des pares o per llei, ben prest el mos canviaren per un altre amb so mateix llinatge. Deien que eren cosins i si un se passava de dolent s'altre pareixia colló de bona persona que era. Després Tenguérem don Llorenç Galmés, *Conier*, que per s'ensenyança d'aquella època crec que era bastant potable. Aquests varen ser es mestres d'abaix, com dèiem; a dalt era es primer pis de s'Ajuntament i noltros i trobàrem don Miquel Julià, un homo ja major i malalt, amb molta mà esquerra. Segueixes, Ramon?

Ramon: Jo deixaré descansar un poc es mestres i recordaré quan fèiem guerrilles per devers s'estació, sa Cova, li dèiem. Un dia, no sé com, comparegueren unes quantes eines i dirigits pen Joan Ferrer, *Faldares*, férem dins una mata es nostro quarter-amagatall: netejàrem una clapa on n'hi cabien set o vuit i hi podíem jeure tranquil·lament sense que mos veiessin de p'enlloc. Allà fèiem tira-gomes, fletxeros i tot lo necessari per sa tàctica de guerrilles.

Tomeu: Jo vos explicaré com eren ses nostres armes: es tira-gomes consistien en uns forcats d'ullastre amb una goma fermada a cada part i abaix un tros de pell de sabata; posaves una pedra enmig de sa pell, amb una ma aguantaves i amb s'altra estiraves. Si quan miraves no movies sa mà des forcats sa pedra tocava passar per mig, i n'hi havia que tenien punteria com per matar un ocell d'un tros enfora; per això quan fèiem guerrilles estava prohibit apuntar an es cap. Es flecheros consistien en una verga també d'ullastre, verda, que se doblegava i s'hi fermava una corda tensada a cada cap. Ses municions eren faies de càrritx i per equilibrar es pes posàvem un bocí de devers tres dits d'una branca de figuera. Teníem tan poc capet que untàvem ses cabotes amb resina i les calàvem foc; a això li dèiem atac indi. Sa resina l'arreglèvem des pins.

Mariano: Idò mentres voltros vos cansàveu i vos féieu mal, jo jugava a metges amb ses nines. Ja era com aquests des PP, que les va sa marxa...

Jaumet: Tanta sort que en Mariano n'ha amollada una de política, en pensava que no en parlaríem gens. No hi ha cap altre comentari?

Julià: Sí, jo volia denunciar una errada, no sé si política o administrativa, des nostro Ajuntament. En es carrer de sa Teulera, venint des futbol, han posat direcció obligatòria pes carrer Ponent, que com molts d'altres se va fer estret i sempre està ple de cotxos, lo que produeix més d'un embós. Si se posava sa direcció obligatòria en es carrer Lepant, amb sortida devora Cas Gostins, maldament un pugi i s'altre davalli, com que és ample, podríem evitar aquest embós i més d'una empenyada.

Tomeu: Jo estic molt content perquè pareix que, en contra de s'opinió d'aquests que tant l'estimen, el Carde té en ses seves mans es salvar-se, produint més d'una bòfiga an es qui se valen de gent sense gaire capet per fer crítica dins es bar.

Xesc: A sa pròxima demanaré unes quantes coses d'esports an en Tomeu, però volia contar-ne una de política econòmica-social: es segle passat mos va dur dos elements per omplir el món de fems i perquè uns vivales se n'aprofi-

tassin: es plàstic, es motors, cotxos, motos, electrodomèstics..., i ara hi hem afegit s'electrònica. Es bo o és dolent es benestar per mor d'aquests fems? No ho sé, però crec que en so temps serà molt dolent, perquè es fems mos costarà molt eliminar-los i perquè sa modernització lleva llocs de feina.

Julià: Sí, me'n record que abans tot-hom tenia es seu femer i lo que no hi podia anar era p'ets animals o se cremava. Es corral i es femer se feien nets adesiara i es fems s'utilitzaven per abonar sa terra i sense química tot era més sà. No en teníem tant però era més bo.

Jaumet: Permi podem passar a lo habitual. No mos hem passats, però hem complit sa tasca.

Mariano: Sa música és lo més agradable que hi ha pes sentits... després des silenci. Ses banyes són com ses dents: quan neixen fan mal, però si un les treu es profit te donen un bon viure.

Xesc: Aviat i bé estan berenats. Cadascú que aguanti es seu ciri. Val més sa que guarda que sa que cura.

Julià: Tothom se grata on li pica. Sa bossa d'un jugador no necessita tanca-dor. Pescador de canya i moliner de vent no necessiten notari per fer testament.

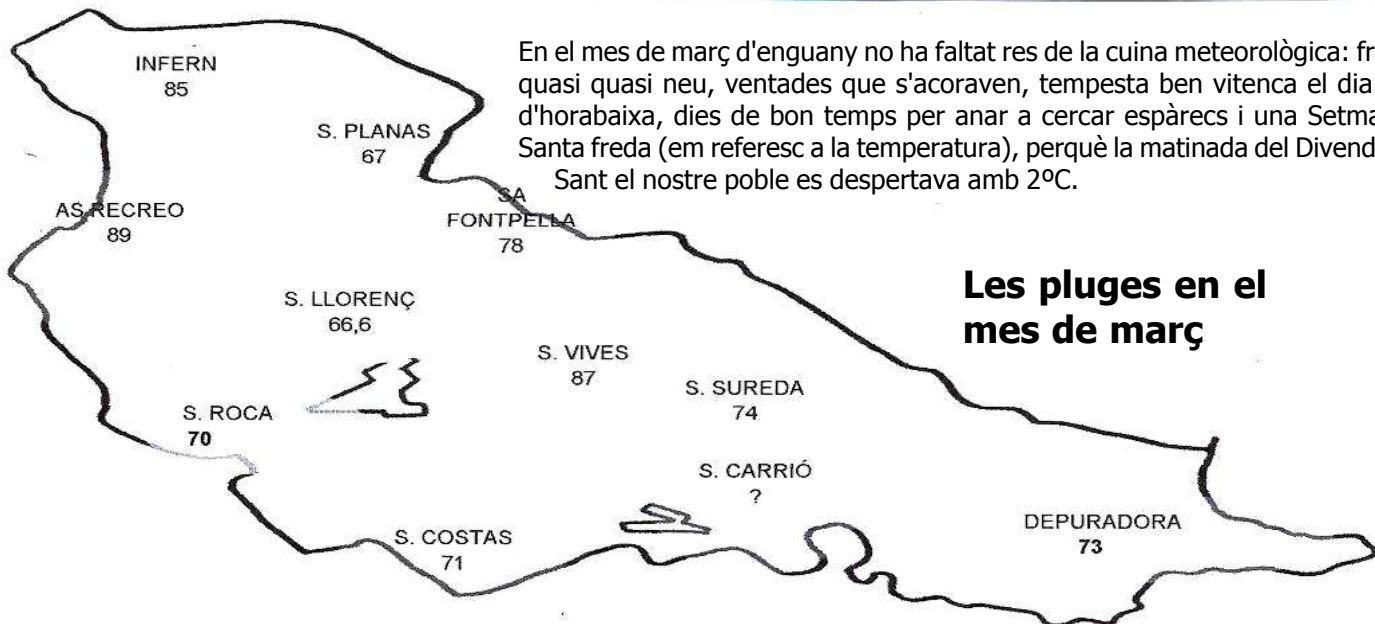
Ramon: S'aigua fa forat i tapa. Qui s'amaga davall fulla dos pics se remulla. S'aigua no fa cops.

Tomeu: Bona vista es Sóller per un que no hi veu. A Pina qui no hi du dinar no dina. Per sant Macià s'oronella ve i es tord se'n va.

Mariano: A un convent de monges s'hi ha de presentar es capellà nou que ha arribat an es poble. Sa superiora reuneix ses monges i les explica tot lo que en sap, sobretot es seu gust culinari. *Per dinar*, diu ella, *li farem arròs amb llet, que és seu plat preferit*. Arriba es moment i es capellà s'engoleix tant d'arròs amb llet que acaba amb un còlic. El colguen i sa superiora diu: *Tu, com a novícia, mentres noltros anam a resar, el cuidaràs; si li fa mal sa panxa li dones massatge de partdamunt es dobber per avall*. Acaben sa resada, tornen an es lliit i sa superiora demana: *Com ha anat això?* Sa novícia contesta: *Li he dat mas-satges com vostè ma dit i arròs no n'ha tret cap gra ni un, però llet crec que n'ha tret tota sa que s'havia beguda*.

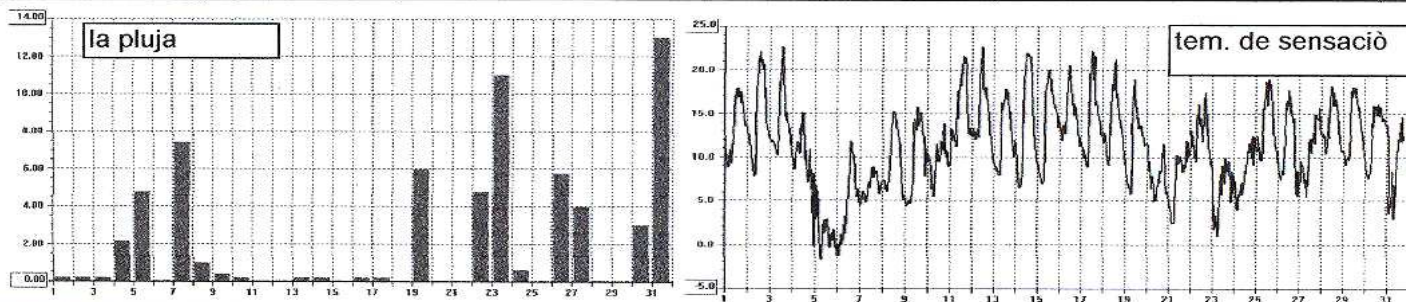

cel serè: 5	cel var: 20	cel nùvol: 6	tempestes: 2	granis: 1	boires: 1	gelades: 1	pluja acumulada: 105,2 l/m2
DIRECCIÓ DOMINANT DEL VENT: ponent	TEMPER. MÀXIMA: 23,2 °C	TEMPER. MITJA: 12,4 °C	TEMPER. MÍNIMA: 2,4 °C	RECORREGUT DEL VENT EN UN MES: 4.612 Kms	VEL. MÁX DEL VENT, A S. LLORENÇ: 64,4	VEL. MÁX DEL VENT A S. FONTELLA: 84 K/h.	pol·s d'Àfrica aquest mes no na feta

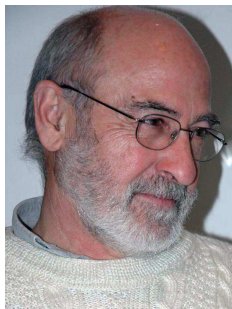

En el mes de març d'enguany no ha faltat res de la cuina meteorològica: fred, quasi quasi neu, ventades que s'acoraven, tempesta ben vitenca el dia 26 d'horabaixa, dies de bon temps per anar a cercar espàrecs i una Setmana Santa freda (em referesc a la temperatura), perquè la matinada del Divendres Sant el nostre poble es despertava amb 2°C.

Les pluges en el mes de març

MARÇ	No és gaire normal que per se darria des març se tapi de neu es puig Major, però mes raro es que ho faci en es maig i jo ho he vist.						1	2
	3	4	5 <i>Quatre Flocs de NEU</i>	6	7 <i>AIGÜ-NEU</i>	8	9	
	10	11	12	13	14	15	16	
	17	18	19	20	21	22	23	
2008	24	25	26	27	28	29	30	

Josep Cortès

gant contribucions especials.
*-I s'oposició hi va estar d'acord?
-Es Partit Popular va votar en
contra i en Pasqual se va abstenir.
-I per què?*

En Pasqual va demanar per què quan arreglaren el carrer Major no cobraren contribucions especials i ara sí; tampoc no estava d'acord en què arreglassin aquests carrers i no uns altres. El batle li va contestar que el Pla Mirall afectava tot el terme i ara no, i que era just que les cases que en sortien beneficiades fossin les que cobrissin les despeses no subvencionades; quant als carrers, va dir que tenien previst acollir-s'hi cada any i per qualcun havien de començar.

Na Manuela va dir que estaven a favor de rehabilitar els barris, però no estaven d'acord amb la manera com s'havia fet, perquè no els havien convidat a les reunions i no havien pogut opinar, així com tampoc ho havien pogut fer els membres de l'Agenda Local 21.

Quant al segon punt, el de la sala Rigal, digueren que començarien per la banda del Carrerillo, segons el projecte de l'arquitecte Antoni Pons Coll, amb un pressupostl de 998.000 euros, dels quals demanaran una subvenció del 50% al ministeri d'Administracions Públiques. Es tracta de l'edifici que ha d'acollir les entitats ciutadanes, ja que deixen per més envant la demolició del

cinema i la construcció d'un teatre per unes 200 persones, una biblioteca, una sala d'exposicions, etc.

Encara que no estàs a l'ordre del dia que m'enviaren, també inclogueren el borrador del reglament de participació ciutadana que ha de regir en aquest edifici, circumstància que va conduir a una aferrissada discussió entre na Manuela i el batle, perquè la primera es queixava del despreci que segons ella es té amb l'oposició, a la qual mai no se l'informa de res, mentres que el batle li argumentava que ells tampoc no han mostrat mai la més mínima disposició a col·laborar.

-Sa votació degué acabar igual, no és ver?

-Es projecte va tenir 5 vots en contra i sis a favor (en Toni i en Pep no hi eren) i es reglament, 10 a favor i 1 en contra, es d'en Pasqual.

-I es reglament, què diu?

-No ho sé, no me'l mostraren.

-O sa revista no sou una entitat ciutadana?

-Sí, però tampoc no mos demanaren parer. Aiximateix na Manuela va comentar que en es borrador només hi havia ses obligacions de ses entitats, però de s'Ajuntament no n'hi havia cap, d'obligació.

-Vos n'haurien d'haver parlat...

-Crec que sí, si volen que funcioni millor que s'Agenda Local 21.

El ple del 29 de març, com ve essent habitual, va començar tard, però no un poc tard: mitja hora tard. Això, si s'esdevé entremenjades no passa res, però si comença a les dues del capvespre pot arribar a donar situacions controvertides.

-Que va passar res?

-No, però es batle no s'aturava de donar pressa an en Pasqual i a na Manuela perquè trobava que s'estava fent massa tard i es seu temps valia massa com per perdre'l amb segons quines discussions.

A l'ordre del dia només hi havia dos punts, tots dos per sol·licitar subvencions: una per la rehabilitació de diversos carrers i façanes de Sant Llorenç i l'altre per enllestir la primera fase de la sala Rigal. Pel que fa referència al primer, resulta que la conselleria d'Habitatge del Govern Balear disposa d'uns fons per fer més transitables els barris i l'Ajuntament ha decidit acollir-s'hi. El pressupost és de 552.000 euros, dels quals confia rebre una ajuda del 80%. Els carrers afectats són el de Santa Maria de Bellver, el Nou fins al Rector Pasqual, el de Sant Llorenç fins al del Pou i aquest mateix fins a la plaça de l'Ajuntament. Segons el batle ja hi ha 23 cases que s'hi han apuntat i la idea és llevar els empedrats, sembrar arbres i no deixar-hi aparcar. Per les façanes es concedirà una ajuda de 52 euros per m², amb un màxim de 18.000 euros i pels carrers calculen que hauran de pagar 55.000 euros entre tots els veïnats, mitjan-

www.aforavila.com

La nova eina per treballar al camp

- Troba feina.
- Ofereix serveis.
- Troba terres de conreu.
- Ofereix terres.

Informa-te'n
971 177 270
info@aforavila.com

GOVERN de les ILLES BALEARS

www.caib.es

Desenvolupat per

IBIT
ILLES BALEARS
Innovació Tecnològica

Amb el suport de

MINISTERIO DE INDUSTRIA, TURISMO Y COMERCIO

plan AVANZA